

ที่ระลึกเนื่องในวโรกาส

เฉลิมฉลองพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

เฉลิมฉลองพระราชพิธีฉัตรมงคลและเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช

572

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coi.go.th)

ที่ระลึกเนื่องในวโรกาส

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช

พระราชดำรัส
ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา นำผู้พิพากษาประจำกระทรวง
เผ่าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ศาลาตุลาลัย

วันอังคาร ที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๐

สถาบันตุลาการเป็นอำนาจสำคัญในชีวิตของประเทศไทย และเป็นอำนาจที่มาจาก
คุณธรรมตามที่ท่านได้ปฏิญาณเมื่อสักครู่นี้ คือความยุติธรรม เป็นอำนาจที่มีประสิทธิภาพสูง
และไม่ได้อาศัยอาวุธยุทโธปกรณ์ ไม่ได้อาศัยอำนาจอื่น ฉะนั้น คำปฏิญาณนี้จึงมีความสำคัญ
และจะต้องให้ซาบซึ้งลงไปจิตใจ จะต้องคิดและทำตลอดชีวิตต่อไป เพราะว่าประชาชนจะมี
ความสุข มีความก้าวหน้า มีความปลอดภัย ก็ด้วยอาศัยความยุติธรรม.

ในประเทศไทยนี้มีคนที่สุจริต และมีคนที่ทุจริต. ถ้าคนที่สุจริตซึ่งมีมากไม่สามารถ
ที่จะป้องกันตัวจากทุจริตชน ก็ทำให้ประเทศชาติล่มจม. ท่านทั้งหลายเป็นผู้ที่จะรักษา
ความสุจริตนี้ไว้ร่วมกับผู้ที่ได้ทำมาก่อนหน้านั้น เป็นผู้พิพากษาที่กำลังทำงานอยู่เดี๋ยวนี้ ตลอดจน
ผู้พิพากษาที่ได้ทำมาในอดีต. ฉะนั้น ท่านก็ได้รับมรดกของอำนาจตุลาการนี้ และจะต้องรักษา
มรดกนี้ไว้. เป็นหน้าที่ที่ไม่ใช่ง่าย เพราะนอกจากตามที่เราคิด ว่าผู้พิพากษานั้นจะต้องทำหน้าที่
อยู่ในศาล ฟังแต่คำให้การ และตัดสินโดยอาศัยคำให้การในศาลเท่านั้น ก็หาใช่ไม่.
ผู้พิพากษานั้นเป็นบุคคลที่ประชาชนจะมองเป็นที่พึ่ง ทั้งในศาลทั้งนอกศาล เพราะว่า
คำว่าผู้พิพากษานั้นเท่ากับเป็นคนที่เป็นที่ประเสริฐ คนที่เป็นปูชนียบุคคล. ถ้าหากว่าท่านได้ทำตัวและ
ทำงานอย่างเป็นที่นับถือ ทั้งบำเพ็ญตนตลอดทั้งอยู่ในศาลทั้งอยู่นอกศาลให้เป็นที่นับถือได้
เป็นที่พึ่งได้ ท่านก็จะได้ปฏิบัติหน้าที่ที่สมบูรณ์ ฉะนั้น คำปฏิญาณนี้ มีความหมายมาก.

ก็เคยพูดอยู่เสมอว่า ความหมายที่สำคัญอยู่ในคำปฏิญาณนี้ ก็คือเรื่องคำว่าอคติ.
อคตินี้ทุกคนก็ต้องทราบว่าจะแปลว่าอะไร คือเป็นที่ที่ไม่ควรจะไป. ถ้าปราศจากความที่ไม่ไป

ที่ที่ไม่ควรจะไปนั้น ท่านก็จะเป็นผู้ที่สุจริตและบริสุทธิ์. อคติคือไม่ไปนั้น ไม่ไปไม่ใช่ในสถานที่ แต่ไม่ไปในทางใจ คือไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ทุจริต ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ใช่ง่าย. แต่ถ้าทุกคนตั้งอกตั้งใจ ใช้ความรู้ ใช้ความสามารถที่จะบังคับตัวให้อยู่ในจิตใจที่ปราศจากอคตินั้น ท่านก็จะได้สำเร็จกิจในความเป็นผู้พิพากษาเพราะว่าไม่ได้มีอะไรอื่นนอกจากการไม่ได้ไปในที่ไม่ควร หมายความว่าจิตใจไม่ไปคิดในสิ่งที่ทุจริต. คำว่า สุจริต ทุจริต นี้จะไม่ขออธิบายว่าแปลว่าอะไร เพราะว่าพูดยาก. แต่ละคนก็มีความหมายของคำนี้ แต่ว่าก็เข้าใจว่าสุจริตเป็นความดี ทุจริตเป็นความไม่ดี. ฉะนั้น การที่ท่านได้เปล่งวาจาในโอกาสนี้ก็เป็นสิ่งที่สำคัญ ไม่ใช่คำกลวง. ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงขอให้ท่านมีความเข้มแข็งที่จะรักษาคำปฏิญาณ และมีความเข้มแข็งที่จะต่อสู้ในชีวิตที่จะทำหน้าที่ได้เต็มเปี่ยม ได้อย่างเต็มที่ และเพื่อการนี้ ก็ขอให้ทุกๆ คนมีกำลังใจทางจิตใจ ทางกายที่เข้มแข็ง ใช้ความรู้ทั้งหมดที่มีอยู่ในตัว ใช้ความดีทั้งหมดที่อยู่ในตัว เพื่อที่จะให้หน้าที่ของท่านได้ลุล่วงไปในทางที่ดี คือมีความสำเร็จ.

ก็ขอให้ท่านประกอบด้วยกำลังกายกำลังใจที่สมบูรณ์ เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่อันสำคัญนี้ตลอดชีวิต และจะเป็นผู้ที่ทุกคนคือประชาชนทั่วไปจะนับถือ และเป็นการสนับสนุนให้ตุลาการของประเทศไทยนี้มีศักดิ์ มีความศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่พึ่งได้. ก็ขอให้ทุกๆ ท่านได้ประสบความสำเร็จทุกด้าน ทั้งในด้านหน้าที่ราชการและในด้านส่วนตัว.

King's College
(www.kingscollege.ac.th)

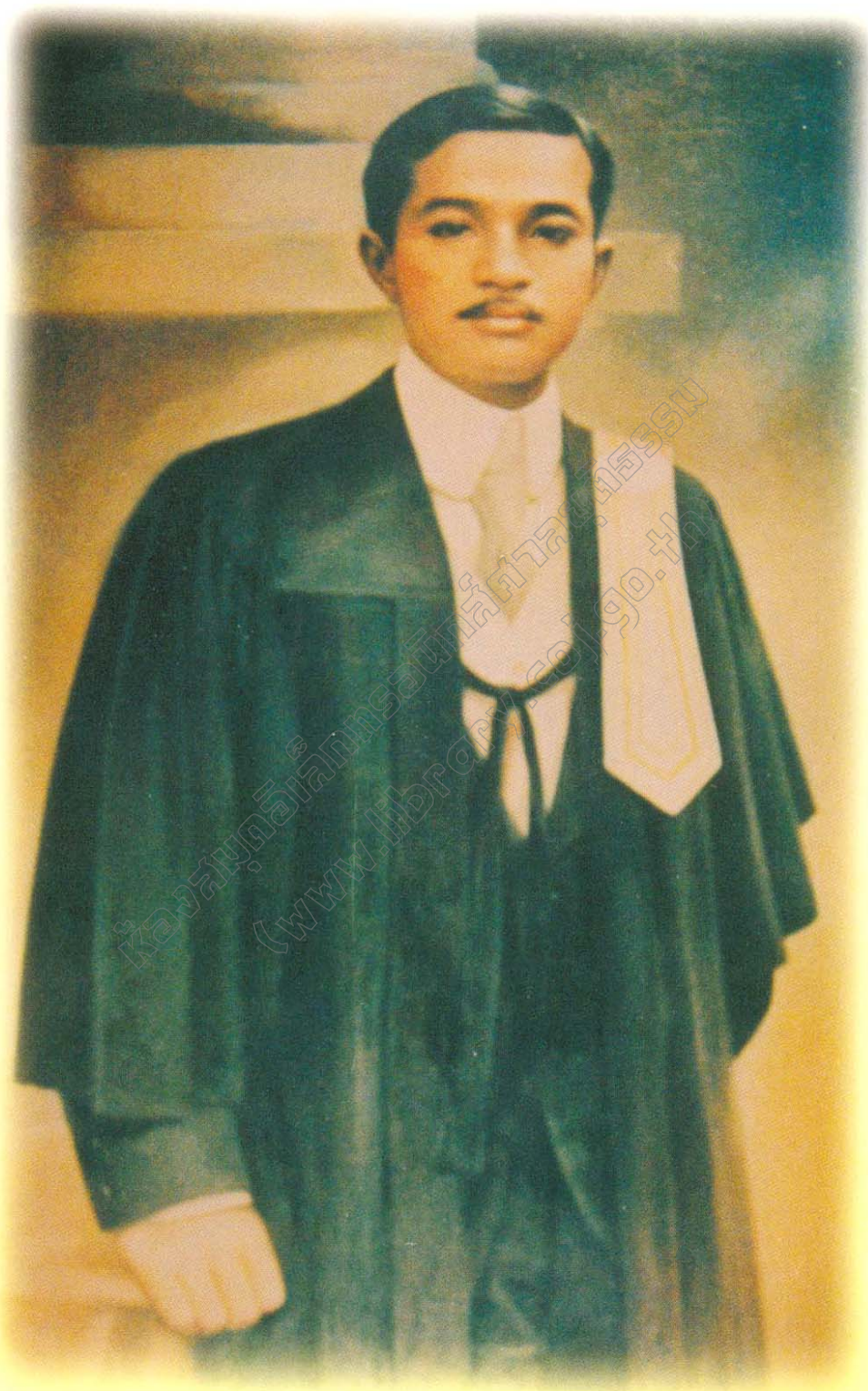

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.goj.go.th)

ที่ ศย ๐๐๕/๑๖๒๕๔

สำนักงานศาลยุติธรรม

ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร

กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

๑๙ เมษายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขอพระราชทานกราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
เสด็จ ทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช

เรียน ราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

อ้างถึง หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรมที่ ศย ๐๐๕/๑๔๘๖๓ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๙

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. ประวัติศาลแขวงนครศรีธรรมราช
 ๒. แผนผังอาคารศาลแขวงนครศรีธรรมราช
 ๓. ร่างกำหนดการ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลแขวง
นครศรีธรรมราชหลังใหม่ เพื่อใช้เป็นสถานที่พิจารณาพิพากษาอรรถคดีในการประสิทธิประสาทความยุติธรรม
ให้แก่ปวงชนในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ซึ่งการก่อสร้างได้ดำเนินการจนเสร็จสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว
สำนักงานศาลยุติธรรมได้พิจารณาเห็นสมควรกราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
เสด็จ ทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราชหลังใหม่ เพื่อเป็น
สิริมงคลแก่อาคารที่ทำการศาล ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานศาลยุติธรรมขอรายงาน ว่า บัดนี้ ศาลแขวงนครศรีธรรมราชมีความพร้อมในการเตรียม
การจัดพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารศาลในทุกด้านแล้ว จึงใคร่ขอพระราชทานกราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระ
บรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จ ทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาล
แขวงนครศรีธรรมราช ทรงพระสุหร่าย ทรงเจิมแผ่นอิฐ ทอง นาก เงิน และแผ่นศิลาฤกษ์พร้อมทั้งทรง
ลงพระนามาภิไธยในสมุดเยี่ยมในโอกาสเดียวกัน สำหรับ วัน เวลา ที่จะประกอบพิธีนั้น สุดแต่จะทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ และขอพระราชทานพระราชานุญาต ดังนี้

/๑. ขอ.....

๑. ขอพระราชทานทูลเกล้าฯ ถวายเงิน โดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย
๒. ขอพระราชทานพระราชนุญาตเชิญอักษรพระนามาภิไธยย่อ “ม.ว.ก.” จารึกบนเข็มที่ระลึก จำนวน ๕๐ ชิ้น สำหรับพระราชทานให้กับผู้มีอุปการะคุณ
๓. ขอพระราชทานพระราชนุญาตนายพระรूपร่วมกับคณะข้าราชการฝ่ายตุลาการ ศาลยุติธรรม จำนวน ๓ ชุด ชุดละไม่เกิน ๒๐ คน
๔. ขอพระราชทานพระราชนุญาตถ่ายภาพนิ่งและแถบวีดิทัศน์

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอท่านได้โปรดนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองพระบาท ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสเสด็จฯ ทรงประกอบพิธีดังกล่าวต่อไปด้วย ทั้งนี้ การจะควรมีควร ประการใดสุดแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ และหากทรงมีพระราชวินิจฉัยประการใดแล้ว ขอท่านได้โปรดแจ้งให้สำนักงานศาลยุติธรรมทราบด้วย จักเป็นที่ขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายปัญญา ถนอมรอด)

ประธานศาลฎีกา

กองกลาง

ฝ่ายประสานราชการและบริหารงานทั่วไป

โทร. ๐ ๒๕๔๑ ๒๒๕๖, ๐ ๒๕๔๑ ๒๒๕๘

โทรสาร ๐ ๒๕๔๑ ๒๒๕๖, ๐ ๒๕๔๑ ๒๒๕๘

ที่ พว ๐๐๐๕.๑/๑๕๑๗

สำนักงานราชเลขาธิการในพระองค์
กองกิจการในพระองค์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
สยามมกุฎราชกุมาร
วังศุโขทัย

๒ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ทรงรับเชิญเสด็จฯ ไปทรงวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช (หลังใหม่)
กราบเรียน ประธานศาลฎีกา

อ้างถึง หนังสือ สำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๐๕/๑๖๒๕๔ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้ให้นำความกราบบังคมทูล สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เรื่อง ขอรับพระมหากรุณาธิคุณในการดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช (หลังใหม่) ณ บริเวณศูนย์ราชการแห่งใหม่ หมู่ที่ ๑ ตำบลนาเคียน อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้-

๑. ขอพระราชทานกราบบังคมทูลเชิญเสด็จฯ ไปทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช (หลังใหม่) ตามวันและเวลา
สุดท้ายจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
๒. ขอพระราชทานพระราชานุญาตเชิญอักษรพระนามาภิไธยย่อ "ม.ว.ภ." จารึกบนเข็ม
ที่ระลึก จำนวน ๕๐ ชิ้น เพื่อพระราชทานให้กับผู้มีอุปการะคุณในการจัดสร้างอาคาร
ที่ทำการศาลฯ จำนวน ๕๐ ราย
๓. ขอพระราชทานพระราชานุญาตนายพระรूपพร้อมกับข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
จำนวน ๓ ชุด ชุดละ ๒๐ คน
๔. ขอพระราชทานพระราชานุญาตบันทึกภาพนิ่งและแถบวีดิทัศน์ในโรงาสดังกล่าว

ความละเอียดตามที่อ้างถึงนั้น

สำนักงานราชเลขาธิการในพระองค์ฯ ได้นำความกราบบังคมทูลทราบบฝ่าละอองพระบาทแล้ว
ทรงรับเชิญเสด็จฯ ไปในการนี้ ในวันอังคาร ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๗.๐๐ น. และพระราชทาน
พระราชานุญาตตามที่ขอรับพระมหากรุณาธิคุณ
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลอากาศเอก

(สตีลยพงษ์ สุขวิมล)

ราชเลขาธิการในพระองค์ฯ ปฏิบัติหน้าที่

ผู้อำนวยการกองกิจการในพระองค์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

กำหนดการ

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร
เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วย พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์
พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร
ไปทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช (หลังใหม่)
ณ บริเวณศูนย์ราชการแห่งใหม่ หมู่ที่ ๑ ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันอังคาร ที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐

- เวลา ๑๕.๐๐ น. - สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนิน
โดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาฯ
จากวังศุโขทัย ไปยังท่าอากาศยานทหาร ดอนเมือง
- เวลา ๑๕.๒๐ น. - เสด็จฯ ถึง ท่าอากาศยานทหารฯ
- เสด็จฯ เข้าสู่ห้องทรงงานฯ
- ทรงรับฟังการถวายบรรยายสรุปพระราชกิจการบิน
- เสด็จฯ ออกจากห้องทรงงานฯ
- เสด็จฯ ขึ้นแท่นทรงรับการถวายความเคารพจากกองทหารเกียรติยศ
- เวลา ๑๕.๔๐ น. - เสด็จฯ ประทับเครื่องบินพระที่นั่ง จากท่าอากาศยานทหาร ดอนเมือง
ไปยังท่าอากาศยานนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
(ระยะทาง ๓๒๘ NM./ใช้เวลาประมาณ ๑ ชั่วโมง)
- เวลา ๑๖.๔๐ น. - เสด็จฯ ถึงท่าอากาศยานนครศรีธรรมราช
นายวิชม ทองสงค์ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช
นายชัยยุทธ กลับอำไพ อธิบดีผู้พิพากษาศาล ๘
พลตำรวจโทธานี ทวีศรี ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๘
พร้อมด้วยข้าราชการ เฝ้าฯ รับเสด็จ

/...พลโทวิโรจน์...

- พลโทวิโรจน์ บัวจัญญ แม่ทัพภาคที่ ๔ กราบบังคมทูลเชิญเสด็จ
ขึ้นแท่นรับการถวายความเคารพจากกองทหารเกียรติยศ

- เสด็จ ขึ้นแท่นทรงรับการถวายความเคารพจากกองทหารเกียรติยศ
(เมื่อทรงตรวจแถวกองทหารเกียรติยศแล้ว)

เวลา ๑๖.๕๐ น.

- เสด็จ ประทับรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
(ระยะทาง ๑๕ กิโลเมตร/ ใช้เวลาประมาณ ๑๐ นาที)

เวลา ๑๗.๐๐ น.

- เสด็จ ถึงที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช
(รถยนต์พระที่นั่งเทียบทางขวา)
(วงดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี)

- นายบัญชา ถนอมรอด ประธานศาลฎีกา
นายพินิจ สุเสารัจ เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
นางสาวธัญลักษณ์ นาควัชร ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงนครศรีธรรมราช
และข้าราชการศาลยุติธรรมชั้นผู้ใหญ่ เฝ้าฯ รับเสด็จ

- เสด็จ เข้าสู่พลับพลาพิธี

- ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธนวราชบพิตร

- ทรงกราบ

- ประทับพระราชอาสน์

- ทรงศีล

(ประธานสงฆ์ถวายศีล จบ)

- นายพิศิษฐ์ วิริยะพาณิชย์ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช
ทูลเกล้าฯ ถวายหนังสือที่ระลึก แต่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

- นางสาวธัญลักษณ์ นาควัชร ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงนครศรีธรรมราช
ทูลถวายหนังสือที่ระลึก แต่พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาฯ

- ประธานศาลฎีกา กราบบังคมทูลรายงาน พร้อมทั้งขอพระราชทานกราบบังคมทูล
เชิญเสด็จ ทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ และทรงประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการ
ศาลแขวงนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

- เสด็จ ไปยังมณฑลพิธีวางศิลาฤกษ์

- ทรงพระสุหร่าย ทรงเจิมแผ่นอิฐ ทอง นาก เงิน และแผ่นศิลาฤกษ์
แล้วทรงวางแผ่นอิฐ ทอง นาก เงิน และแผ่นศิลาฤกษ์ลงในหลุม

(พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา ชาวพนักงาน ลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์
แตร ดุริยางค์)

/...เสด็จ...

- เสด็จฯ ไปยังแท่นพิธี ทรงกดปุ่มไฟฟ้าเปิดแพรคลุมป้ายอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช (พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา ชาวพนักงาน ลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์ แตร ดุริยางค์)
- เสด็จฯ เข้าสู่พลับพลาพิธี
- ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรมถวายพระสงฆ์
- ประทับพระราชอาสน์
- ทรงหลั่งทักษิโณทก (พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา)
- เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม กราบบังคมทูลเบิกผู้มีอุปการะคุณ แก่ศาลแขวงนครศรีธรรมราช เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานของที่ระลึก (จำนวน ๑๐๑ ราย)
- พระราชทานของที่ระลึก ตามลำดับ
- อธิบดีผู้พิพากษามาตร ๘ ทูลเกล้าฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล ตามพระราชอัธยาศัย
- เสด็จฯ ไปทรงกราบที่หน้าเครื่องนมัสการ
- เสด็จฯ เข้าสู่ภายในอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช
- เสด็จฯ เข้าสู่ห้องรับรองที่ประทับ (ชั้น ๔/โดยลิฟท์)
- ประทับพักพระราชอิริยาบถ ตามพระราชอัธยาศัย
- เสด็จฯ ออกจากห้องรับรองที่ประทับ ไปยังห้องฉายพระรูป
- เสด็จฯ เข้าสู่ห้องฉายพระรูป
- ทรงลงพระนามาภิไธยในแผ่นศิลา และสมุดเยี่ยม
- ทรงฉายพระรูปร่วมกับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของศาลยุติธรรม (จำนวน ๓ ชุดๆ ละ ๒๐ คน)
- เสด็จฯ เข้าสู่ห้องรับรองที่ประทับ
- ประทับพักพระราชอิริยาบถ ตามพระราชอัธยาศัย
- เสด็จฯ ลงจากชั้น ๔ ไปยังชั้น ๑ อาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราชฯ (โดยลิฟท์)
- เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ
- เสด็จฯ ประทับรถยนต์พระที่นั่ง ไปยังท่าอากาศยานนครศรีธรรมราช (รถยนต์พระที่นั่งเทียบทางซ้าย)
- (วงดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี)

เวลา ๑๘.๐๐ น.

เวลา ๑๘.๒๐ น.

/...เวลา ๑๘.๓๐ น. ...

- เวลา ๑๘.๓๐ น.
- เสด็จฯ ถึงท่าอากาศยานนครศรีธรรมราช
 - เสด็จฯ เข้าสู่ห้องทรงงาน ฯ
 - ทรงรับฟังการถวายบรรยายสรุปพระราชกิจการบิน
 - เสด็จฯ ออกจากห้องทรงงานฯ
- เวลา ๑๘.๕๐ น.
- เสด็จฯ ขึ้นแท่นทรงรับการถวายความเคารพจากกองทหารเกียรติยศ
- เวลา ๑๘.๕๕ น.
- เสด็จฯ ประทับเครื่องบินพระที่นั่ง ไปยังท่าอากาศยานทหาร ดอนเมือง (ระยะทาง ๓๒๘ NM./ ใช้เวลาประมาณ ๑ ชั่วโมง)
- เวลา ๑๙.๕๕ น.
- เสด็จฯ ถึงท่าอากาศยานทหาร ดอนเมือง
 - เสด็จฯ ขึ้นแท่นทรงรับการถวายความเคารพจากกองทหารเกียรติยศ
 - เสด็จฯ เข้าสู่ห้องทรงงาน ฯ
 - ทรงรับฟังการถวายบรรยายสรุปพระราชกิจการบิน
 - เสด็จฯ ออกจากห้องทรงงานฯ
- เวลา ๒๐.๑๕ น.
- เสด็จฯ ประทับรถยนต์พระที่นั่ง จากท่าอากาศยานทหาร ดอนเมือง กลับวังสุโขทัย
- เวลา ๒๐.๓๕ น.
- เสด็จฯ ถึงวังสุโขทัย

การแต่งกาย

- ราชองครักษ์ เครื่องแบบชุดคอแบะ
- ข้าราชการในพระองค์ เครื่องแบบชุดปกติขาวก็คอตั้ง
- ข้าราชการในพื้นที่ เครื่องแบบชุดปกติขาว

สำนักงานราชเลขาณูการในพระองค์

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐

คำกราบบังคมทูล
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
โดย
ฯพณฯ นายปัญญา ถนอมรอด ประธานศาลฎีกา
ในพิธีวางศิลาฤกษ์และพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช
วันอังคารที่ ๓๑ เดือนกรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทรงทราบฝ่าละอองพระบาท

ข้าพระพุทธเจ้า นายปัญญา ถนอมรอด ประธานศาลฎีกา พร้อมด้วยข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ตลอดจนบรรดาข้าราชการและเหล่าพลสกนิกที่ใต้ฝ่าละอองพระบาทถวายความจงรักภักดีอยู่ ณ มณฑลพิธีนี้ ขอพระราชทานพระราโชวาท กราบบังคมทูลพระกรุณา ทรงทราบฝ่าละอองพระบาท ด้วยความปีติปราโมทย์อย่างหาที่สุดมิได้ เนื่องในมหามงคลสมัยที่ได้ฝ่าละอองพระบาทได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์และพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช ในวันนี้

ศาลแขวงนครศรีธรรมราช จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พุทธศักราช ๒๔๙๙ และพระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนเขตอำนาจและวันเปิดทำการศาลแขวงในบางจังหวัด พุทธศักราช ๒๕๐๐ เดิมศาลแขวงนครศรีธรรมราชเปิดทำการโดยใช้เรือนไม้ซึ่งเคยเป็นบ้านพักผู้พิพากษา ทำให้ที่ทำการอยู่ในสภาพคับแคบมาก ไม่สามารถให้บริการแก่ประชาชนที่มาติดต่อราชการศาลได้โดยสะดวก และเพียงพอกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา

จึงได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารศาลแขวงนครศรีธรรมราชหลังใหม่ เป็นอาคารทรงไทยประยุกต์ คอนกรีตเสริมเหล็กสูง ๕ ชั้น พื้นที่ในอาคารศาลประมาณ ๑๐,๕๘๐ ตารางเมตร มีห้องพิจารณาคดี ๑๕ ห้อง ได้รับงบประมาณก่อสร้างเป็นเงินจำนวน ๒๕,๑๗๕,๔๐๐ บาท (ยี่สิบห้าล้านหนึ่งแสนเจ็ดหมื่นห้าพันสี่ร้อยบาท) เริ่มเปิดทำการเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๖

มีเครื่องมืออุปกรณ์ทันสมัย เหมาะสมที่จะใช้เป็นสถานที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรม ให้แก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี ศาลแขวงนครศรีธรรมราชมีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษา อรรถคดีในท้องที่ ๘ อำเภอ และ ๑ กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอ พระพรหม อำเภอลานสกา อำเภอพรหมคีรี อำเภอท่าศาลา อำเภอลิขิต อำเภอขนอม อำเภอชะอวด และกิ่งอำเภอนบพิตำ

ปัจจุบัน การก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราชหลังใหม่ได้สำเร็จ สมบูรณ์แล้ว เป็นอาคารกว้างขวางทันสมัย สมแก่เกียรติศักดิ์แห่งสถาบันศาลยุติธรรม ซึ่งใช้อำนาจตุลาการภายใต้พระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ทุกประการ การที่ได้ฝ่าละอองพระบาท เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวง นครศรีธรรมราช วันนี้ ย่อมนำมาซึ่งความเป็นสิริมงคลอันสูงสุด นับเป็นพระมหากุณาริคุณ ล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชวโรกาส กราบบังคมทูลพระกรุณาทรงพระสุหร่าย ทรงเจิมแผ่นศิลาฤกษ์ และทรงประกอบพิธีเปิด อาคารที่ทำการ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่อาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราชแห่งนี้สืบไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

คำกราบบังคมทูล
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
โดย
นายพินิจ สุเสารัจ
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
เบิกผู้มีจิตศรัทธาเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานของที่ระลึก
เนื่องในโอกาส
เสด็จฯ มาทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์และพิธีเปิดอาคาร
ที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช
วันอังคารที่ ๓๑ เดือนกรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทูลทรงทราบฝ่าละอองพระบาท

ข้าพระพุทธเจ้า นายพินิจ สุเสารัจ เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ขอพระราชทานพระราชวโรกาส กราบบังคมทูลพระกรุณา ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้ที่ใต้ฝ่าละอองพระบาทเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์และพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราชในวันนี้ ในวโรกาสอันเป็นมงคลนี้ ได้มีผู้มีจิตศรัทธาทูลเกล้าฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัยรวม ๑๐๐ ราย ซึ่งข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชวโรกาสเบิกผู้มีจิตศรัทธาดังกล่าว เข้าเฝ้ารับพระราชทานของที่ระลึกตามลำดับ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ตราสัญลักษณ์ศาลยุติธรรม

คำอธิบายความหมายตราสัญลักษณ์

๑. ลักษณะของตราสัญลักษณ์ เป็นตรารูปทรงกลม (ไม่จำกัดขนาด)
๒. องค์ประกอบของตราสัญลักษณ์ ดวงตราประกอบด้วยพระมหากษัตริย์มงกุฎครอบอยู่เหนืออุณาโลมและตราพระจุลจอมเกล้าตั้งอยู่บนพานสองชั้นมีพระแท่นรองรับพาน โดยมีครุฑจับนาคทวนไว้เหนือศีร์ษะล้อมรอบด้วยดอกบัวเก้ายอดเป็นดอกบัวตูมแปดดอก ดอกบัวบานหนึ่งดอก
๓. ความหมาย
 - ๓.๑ พระมหากษัตริย์มงกุฎครอบอยู่เหนืออุณาโลม หมายถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 - ๓.๒ ดอกบัว หมายถึง ความบริสุทธิ์ผุดผ่อง และทั้งหมดมี ๙ ดอก หมายถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙
 - ๓.๓ ตราดุลพาดตั้งอยู่บนพานและมีพระแท่นรองรับพานอีกทอดหนึ่ง หมายถึง ความยุติธรรมตั้งอยู่บนรากฐานอันมั่นคง
 - ๓.๔ ครุฑจับนาค หมายถึง แผ่นดิน

ความหมายรวม คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ผู้พระราชทานความบริสุทธิ์ยุติธรรมทั่วทั้งแผ่นดิน

สาร

ประธานศาลฎีกา

ด้วยสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วยังผลให้ปริมาณคดีที่ขึ้นสู่ศาลยุติธรรมมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ตามลำดับการสร้างอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราชจึงมีส่วนช่วยสนับสนุนให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มาติดต่อราชการศาล อันจะยังผลให้การพิจารณาอรรถคดีเป็นไปอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม สมดังเจตนารมณ์ของศาลยุติธรรม

ในโอกาสอันเป็นมงคลที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ตลอดจนพระบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเป็นพลวปัจจัยบันดาลให้ศาลแขวงนครศรีธรรมราชสามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้บรรลุผลสมความมุ่งหมายด้วยดีตลอดไป และขออำนวยพรให้ คณะผู้พิพากษา ข้าราชการ ตลอดจนลูกจ้างศาลแขวงนครศรีธรรมราชทุกท่าน ประสบความสุข ความเจริญสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง เปี่ยมล้นด้วยสติปัญญา ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม เป็นกำลังสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้อง เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ประชาชนและประเทศชาติสืบต่อไป

(นายปัญญา ถนอมรอด)

ประธานศาลฎีกา

สาร

เลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรม

ศาลแขวงนครศรีธรรมราช จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙
และพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอำนาจและวันเปิดทำการศาลแขวง

ในบางจังหวัด พ.ศ. ๒๕๐๐ พร้อมกับศาลอื่นๆ อีกหลายศาล การจัดตั้งศาลแขวงขึ้นนี้เป็น
ส่วนหนึ่งในอันที่จะทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลสำเร็จลุล่วงไปโดยเร็ว โดยได้แบ่งเบ
ภาระจากศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช สำหรับคดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์เล็กน้อยและคดีอาญา
ที่มีอัตราโทษไม่มากนัก ตามที่กำหนดไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรมในเขตบางท้องที่เพื่อ
ให้มาอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลแขวง โดยเฉพาะในส่วนคดีอาญาได้มีบทบัญญัติใน
พระราชบัญญัติที่กล่าวไว้ข้างต้น กำหนดวิธีพิจารณาความสำหรับศาลแขวงไว้เป็นพิเศษ
เพื่อให้คดีสามารถดำเนินไปได้โดยรวดเร็ว

เนื่องจากศาลแขวงนครศรีธรรมราชมีปริมาณคดีที่ขึ้นสู่ศาลเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
ทำให้ที่ทำการศาลเดิมมีสภาพคับแคบ พื้นที่ใช้สอยไม่สามารถรองรับกับปริมาณคดีที่เพิ่มขึ้น
ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ศาลแขวงนครศรีธรรมราชได้รับงบประมาณสำหรับก่อสร้างอาคารที่ทำการ
ศาลแขวงนครศรีธรรมราชหลังใหม่ ใช้ระยะเวลาก่อสร้าง ๖๐๐ วัน จึงแล้วเสร็จซึ่งอาคาร
ที่ทำการหลังใหม่มีความทันสมัย โอ่โถง สว่างาม เหมาะแก่การอำนวยความสะดวก
อันจะทำให้ศาลแขวงนครศรีธรรมราชสามารถทำหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของ
ประชาชน ตลอดจนอำนวยความสะดวกได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

ในโอกาสอันเป็นมงคลในพิธีวางศิลาฤกษ์ และเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวง
นครศรีธรรมราชนี้ ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย โปรดคุ้มครอง
และดลบันดาลให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษา ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน
จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ ถึงพร้อมด้วยสติปัญญาและ
ทุ่มเทอุทิศทั้งแรงกายแรงใจในการปฏิบัติหน้าที่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนสืบไป

(นายพินิจ สุเสารัจ)

เลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรม

สาร

อธิบดีผู้พิพากษภาค ๘

ศาลแขวงนครศรีธรรมราช เป็นศาลยุติธรรมที่จัดตั้งขึ้น โดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ เปิดทำการมาตั้งแต่วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๐๐ เดิมที่ทำการอยู่ในอาคารของศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช จากประวัติความเป็นมาอันยาวนาน ศาลแขวงนครศรีธรรมราช ได้ปฏิบัติภาระหน้าที่ ในการอำนวยความยุติธรรม ให้แก่ประชาชนมาโดยตลอด ปัจจุบันสภาพของบ้านเมืองและสังคม รวมทั้งอัตราประชากรได้มีการขยายและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มจำนวนมากขึ้นด้วย ปัญหาเหล่านี้ จำต้องพึงพากระบวนการยุติธรรม ที่ศาลแขวงนครศรีธรรมราชได้ย้ายมาเปิดทำการ ณ อาคารแห่งใหม่นี้ นับว่าเป็นเรื่องที่น่ายินดีเป็นอย่างยิ่ง เพราะอาคารสถานที่มีความเหมาะสม มั่นคง แข็งแรง สง่างาม ย่อมส่งผลให้การอำนวยความยุติธรรม สามารถดำเนินต่อไปได้อย่างสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันเป็นประโยชน์แก่ประชาชนโดยทั่วไป

ในโอกาสประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช กระผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก โปรดคุ้มครองอภิบาลให้ศาลแขวงนครศรีธรรมราช จงสถิตสถาพรเป็นสถานที่สำคัญสำหรับประสิทธิภาพความยุติธรรมให้แก่ประชาชน อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และในโอกาสนี้ ขออวยพรให้คณะผู้พิพากษา ข้าราชการศาลยุติธรรมและลูกจ้าง รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ เพื่อเป็นพลังร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนสืบไป

(นายชัยยุทธ กลับอำไพ)

อธิบดีผู้พิพากษภาค ๘

ถ้อยแถลง

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงนครศรีธรรมราช

ศาลแขวงนครศรีธรรมราชเป็นศาลยุติธรรมที่ได้อำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่มาเป็นระยะเวลาช้านานตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ เมื่อเริ่มเปิดทำการได้ใช้ส่วนหนึ่งของอาคารศาลจังหวัด นครศรีธรรมราชเป็นที่ทำการ ต่อมาสภาพอาคารคับแคบ ประกอบกับ ปริมาณอรรถคดีเพิ่มมากขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ สำนักงานศาลยุติธรรม ได้ดำเนินการก่อสร้างศาลแขวงนครศรีธรรมราชหลังใหม่ โดยเริ่มเปิดทำการเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ มีเขตอำนาจเหนือท้องที่ ๘ อำเภอ กับ ๑ กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอชนอม อำเภอสิชล อำเภอลำปลายมาศ อำเภอพรหมคีรี อำเภอลานสกา อำเภอพระพรหม อำเภอชะอวด และกิ่งอำเภอนบพิตำ ทั้งนี้เพื่อรองรับปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้น รวมตลอดถึง อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและผู้ปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการพิจารณาคดี ด้วยความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใสและเป็นธรรม ดังไว้ซึ่งการยอมรับศรัทธาของประชาชนต่อผล แห่งคำพิพากษา นอกจากนี้ได้มีการจัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยและประนีประนอมข้อพิพาทขึ้นใน ศาลแขวงนครศรีธรรมราช เพื่อให้คู่ความได้มีโอกาสเจรจายุติข้อพิพาทที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง ด้วยความรวดเร็ว ประหยัดและเป็นธรรม โดยมีผู้ประนีประนอมทั้งที่เป็นบุคลากรในศาลและ บุคคลภายนอกที่มีความรู้ความสามารถเป็นผู้ช่วยเหลือให้คู่ความได้เจรจากันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขข้อพิพาทและยุติข้อพิพาทให้แก่คู่ความ มีผลการไกล่เกลี่ยและ ประนีประนอมข้อพิพาทเป็นที่น่าพอใจจนได้รับเกียรติบัตรไกล่เกลี่ยและประนีประนอมข้อพิพาทดีเด่นใน ภาค ๘ และได้รับรางวัลการจัดการด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดีเด่น

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณท่านประธานศาลฎีกา ท่านเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ท่านอธิบดีผู้พิพากษาภาค ๘ ที่ให้การสนับสนุนมาโดยตลอด รวมทั้งอดีตผู้พิพากษา หัวหน้าศาลแขวงนครศรีธรรมราชคือ ท่านอรรถนพ จุฬาริมพ์พันธ์ ท่านอนันต์ คงบริรักษ์ ท่านอรุณ ขาวแสง และท่านอาคม ศรียาภัย ที่ได้เริ่มสรรค์สร้างและวางรากฐานการปฏิบัติงาน ตลอดจนดูแลอาคารสถานที่และปรับปรุงทัศนียภาพโดยรอบให้งามสง่า ขอให้คณะผู้พิพากษา ข้าราชการ ผู้ประนีประนอม ตลอดจนลูกจ้างทุกคน ตั้งใจทำงานอย่างเข้มแข็ง เพื่อให้ศาลยุติธรรม ทำหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างแท้จริง สมกับที่จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความหมายว่าเป็นนครอันงามสง่าแห่งพระราชผู้ทรงธรรม

(นางสาวธัญลักษณ์ นาควัชร)

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงนครศรีธรรมราช

สารบัญ

■ ■ ■ ■

ผู้พิพากษา ข้าราชการ และลูกจ้างศาลแขวงนครศรีธรรมราช	๒๗
ทำเนียบผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงนครศรีธรรมราช	๓๕
ประวัติศาลแขวงนครศรีธรรมราช	๓๗
ปัญหาการรวบรวมและพิสูจน์พยานหลักฐานที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในคดีอาญา	๔๓
การประνομข้อพิพาททางอาญา : องค์ประกอบที่เป็นสาระสำคัญ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	๔๙
นครศรีธรรมราช	๕๘
พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง	๘๐
พระราชกฤษฎีกา กำหนดจำนวน เขตอำนาจ และวันเปิดทำการ ของศาลแขวงในบางจังหวัด พ.ศ. ๒๕๐๐	๘๒
พระราชกฤษฎีกา เปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๑๗	๘๕
พระราชกฤษฎีกา เปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแขวงนครราชสีมา ศาลแขวงสุรินทร์ ศาลแขวงอุบลราชธานี ศาลแขวงอุดรธานี ศาลแขวงขอนแก่น ศาลแขวงเชียงใหม่ ศาลแขวงลำปาง ศาลแขวงพิษณุโลก ศาลแขวงนครสวรรค์ ศาลแขวงสุพรรณบุรี ศาลแขวงนครศรีธรรมราช ศาลแขวงสุราษฎร์ธานี และศาลแขวงสงขลา พ.ศ. ๒๕๒๐	๘๗
พระราชกฤษฎีกา เปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแขวงนครศรีธรรมราช พ.ศ. ๒๕๒๓	๙๐
คำสั่งสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมพิธีวางศิลาฤกษ์ และเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช	๙๒
รายนามผู้เข้ารับพระราชทานเข็มที่ระลึก	๙๔

นายชัยยุทธ กลับอำไพ
อธิบดีผู้พิพากษาศาล ๘

นางสาวธัญลักษณ์ นาควัชร
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงนครราชสีมา

ผู้พิพากษาศาลแขวงนครศรีธรรมราช

นายสุทธิพงษ์ วัชรินทร์
ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ

นายสุภักดิ์ จันทรพุ่ม
ผู้พิพากษาศาลแขวงนครศรีธรรมราช

นายนรินทร์ ทองชัย
ผู้พิพากษาศาลแขวงนครศรีธรรมราช

นางวัลลิภา เนติบันลือฤทธิ์
ผู้พิพากษาศาลแขวงนครศรีธรรมราช

ข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานประจำศาลแขวงนครศรีธรรมราช

นายวิโรจน์ กิตติพงศ์กร

ผู้อำนวยการสำนักงานประจำศาลแขวงนครศรีธรรมราช

ฝ่ายบริหารทั่วไป

แถวหลัง (จากซ้ายไปขวา)

นางจุฑามาศย์ เสวกพรหม นางนันทวัน หนูน้อย

แถวหน้า (จากซ้ายไปขวา)

นางกัญญาวิรุ์ ตำสุวรรณ นางสุพรรณนิภา อุปถัมภ์

นางเพ็ญศรี หนูนิล นายสมกมล ช่วยมั่งคง

ฝ่ายการเงินและบัญชี

(จากซ้ายไปขวา) นายผดุงศักดิ์ สวนอินทร์ นางชติยา หาญพิชานันท์ นางจิตรา รอดศรี

กลุ่มงานประชาสัมพันธ์และบริการประชาชน

นางพรพักตร์ พันธุ์รักษ์

กลุ่มงานคดี

แถวหลัง (จากซ้ายไปขวา) นางอุษาศิริ ล่องจ้ำ นางสาวบุษกร ถาวรนนท์ นายเรวัต กาลดพิศ
 แถวหน้า (จากซ้ายไปขวา) นายจโรจน์ รัตนอุบล นางจันทนา ธรรมทัตติ นางอมรรตน์ สานุจิตต์ นางนิภา พงศ์ไตรภูมิ

กลุ่มงานช่วยพิจารณาคดี

แถวหลัง (จากซ้ายไปขวา) นางสาวชุติมา ขยัน นางอภิญา พรหมทอง นางสาวมรกต เกษรเกศรา
 นายมีชัย อินนิมิตร
 แถวหน้า (จากซ้ายไปขวา) นางจาริก เทพเดชา นายอิทธิกร แสงหอย นางพรทิพย์ สมบูรณ์

เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำศาล

(จากซ้ายไปขวา) จ.ส.ต. สมพร ทับทิมหอม ด.ต. มนต์รี พรหมแก้ว ด.ต. สพิงค์ สุวรรณมณี
ด.ต. จเร โชติประดิษฐ์ ด.ต. มนูญ ธรรมโชติ จ.ส.ต. นิคม ชลสาคร ด.ต. สุรีย์ กาญจนรักษ์

เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำศาล

(จากซ้ายไปขวา) พลฯ คักดีดา แก้วนาค ส.ต.พธ ฤทธิ์บรรเจิด นางจิราภรณ์ ฤทธิ์บรรเจิด
พลฯ อุดม เอี่ยมสกุล พลฯ สรพงษ์ พาหุรัตน์

ผู้ประนีประนอมประจำศาลแขวงนครศรีธรรมราช

(แถวนั่งจากซ้ายไปขวา)

นายประยงค์ อิศรสมพงศ์ นายชาติชัย อังคสุวรรณ นางอำไพ เหลืองเพชรงาม
นางสุวิมล จรเด่น นางสาวาดิ เจียงยี่ นายไพสิฐ อรุณสกุล นายวิสิฐ อรุณสกุล

(แถวยืนจากซ้ายไปขวา)

นายเชาว์ เต็มรักษ์ นายชานนท์ จิตต์จง นาย योगยศ แก้วเขียว ร.ต.ต. วิศิษฐ์ เจริญชาติรี
นายวัฒนชัย ไกรนรา นายกิจจา เอี่ยมคง

อัตรากำลังข้าราชการตุลาการ ประจำศาลแขวงนครศรีธรรมราช

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
๑	นางสาวธัญลักษณ์ นาควัชร	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล	
๒	นายสุทธิพงษ์ วัชรินทร์	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ	
๓	นายสุภักดิ์ จันทรพุ่ม	ผู้พิพากษาศาลแขวงนครศรีธรรมราช	
๔	นายนิรันดร์ ทองชัย	ผู้พิพากษาศาลแขวงนครศรีธรรมราช	
๕	นางวัลลิกา เนติบันลือฤทธิ์	ผู้พิพากษาศาลแขวงนครศรีธรรมราช	

ทำเนียบรายนามผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงนครศรีธรรมราช ตั้งแต่เริ่มเปิดทำการถึงปัจจุบัน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ดำรงตำแหน่งเมื่อ	หมายเหตุ
๑.	นายอุทัย ศุภนิธย์	๒๕๐๐ - ๒๕๐๑	
๒.	นายอาทิตย์ อังศรากร ณ อุรุยา	๒๕๐๑ - ๒๕๐๒	
๓.	นายสุรเจตน์ วิชิตชลชัย	๒๕๐๔ - ๒๕๐๖	
๔.	นายสมัย พนมวัน ณ อุรุยา	๒๕๐๖ - ๒๕๐๗	
๕.	นายจิรายุ ภัทรมหาวิจิตรมนตรี	๒๕๐๘ - ๒๕๐๙	
๖.	นายบันเทือง ภูักฤษณา	๒๕๑๐ - ๒๕๑๑	
๗.	นายปรจันอม มหรรณพ	๒๕๑๑ - ๒๕๑๒	
๘.	นายยง ศรีนาม	๒๕๑๒ - ๒๕๑๓	
๙.	นายสาระ เสาวมล	๒๕๑๓ - ๒๕๑๕	
๑๐.	นายเรืองยุทธ สมุทรกลิน	๒๕๑๕ - ๒๕๑๖	
๑๑.	นายสัมฤทธิ์ ไชยศิริ	๒๕๑๗ - ๒๕๑๘	
๑๒.	นายอำนาจ สุขพรหม	๒๕๑๙ - ๒๕๒๐	
๑๓.	นายเสรี บุญยวิสุทธิ	๒๕๒๐ - ๒๕๒๑	
๑๔.	นายทวิช กำเนิดเพชร	๒๕๒๒ - ๒๕๒๓	
๑๕.	นายดิลก วีระเนตร	๒๕๒๓ - ๒๕๒๔	

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ดำรงตำแหน่งเมื่อ	หมายเหตุ
๑๖.	นายพิศาล พิริยะสกลิต	๒๕๒๔ - ๒๕๒๕	
๑๗.	นายอมร วีรวงศ์	๒๕๒๕ - ๒๕๒๖	
๑๘.	นายเสงี่ยม คชาธาร	๒๕๒๖ - ๒๕๒๗	
๑๙.	นายอัฐ จินดา	๒๕๒๗ - ๒๕๒๘	
๒๐.	นารานินทร์ อัมพรกลิ่นแก้ว	๒๕๒๘ - ๒๕๒๙	
๒๑.	นายเรวัตร อิศราภรณ์	๒๕๒๙ - ๒๕๓๐	
๒๒.	นายสันติ งามสันติกุล	๒๕๓๐ - ๒๕๓๑	
๒๓.	นายประเวศ อัครวัฒน์	๒๕๓๑ - ๒๕๓๒	
๒๔.	นายอานันท์ วรณโกวิท	๒๕๓๒ - ๒๕๓๓	
๒๕.	นายประเสริฐ โอนพรัตน์วิบูล	๒๕๓๓ - ๒๕๓๔	
๒๖.	นายพิศาล อัยยะวรากุล	๒๕๓๔ - ๒๕๓๕	
๒๗.	นายจิตต์ เอกัตต์	๒๕๓๕ - ๒๕๓๖	
๒๘.	นายสุทธินันท์ เสียมสกุล	๒๕๓๖ - ๒๕๓๗	
๒๙.	นายแซน ศิริพงษ์	๒๕๓๗ - ๒๕๓๘	
๓๐.	นายอรรณพ จุฬาริมพ์พันธุ์	๒๕๓๘ - ๒๕๓๙	
๓๑.	นายชนินทร์ ไขปัญญา	๒๕๓๙ - ๒๕๔๐	
๓๒.	นายประมุข อธิคมกมลลาศัย	๒๕๔๐ - ๒๕๔๑	
๓๓.	นายอำนาจ รัตนรา	๒๕๔๑ - ๒๕๔๒	
๓๔.	นายไชยยศ วรนนท์ศิริ	๒๕๔๒ - ๒๕๔๓	
๓๕.	นายอนันต์ คงบริรักษ์	๒๕๔๓ - ๒๕๔๖	
๓๖.	นายไกรรัตน์ วีรพัฒนาสุวรรณ	๒๕๔๖ - ๒๕๔๗	
๓๗.	นายบุญชู เกิดโสภา	๒๕๔๗ - ๒๕๔๘	
๓๘.	นายอรุณ ขาวแสง	๒๕๔๘ - ๒๕๔๙	
๓๙.	นายอาคม ศรียาภัย	๒๕๔๙ - ๒๕๕๐	
๔๐.	นางสาวธัญลักษณ์ นาควัชร	๒๕๕๐ - ปัจจุบัน	

ศาลแขวงนครศรีธรรมราช

วิสัยทัศน์ (Vision)

“ศาลแขวงนครศรีธรรมราชเป็นองค์กรชั้นนำในการอำนวยความยุติธรรม ให้แก่ประชาชนด้วยความเที่ยงธรรม โปร่งใส รวดเร็ว เสมอภาค และเต็มใจรับใช้ ประชาชน มุ่งนำความสมานฉันท์สู่สังคมภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย ภายในปี ๒๕๕๒”

พันธกิจ (Mission)

๑. การอำนวยความยุติธรรม
 - การพิจารณาพิพากษาคดี
 - การไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอื่น
 - การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน
๒. การสนับสนุนการอำนวยความยุติธรรม
๓. การประสานความร่วมมือในการอำนวยความยุติธรรม
๔. การให้บริการประชาชนและสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประวัติศาสตร์ของนครศรีธรรมราช

ศาลแขวงนครศรีธรรมราช จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ และพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอำนาจและวันเปิดทำการศาลแขวงในบางจังหวัด พ.ศ. ๒๕๐๐ พร้อมกับศาลอื่น ๆ อีกหลายศาล เช่น ศาลแขวงสงขลา ศาลแขวงสุราษฎร์ธานี การจัดตั้งศาลแขวงขึ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายรัฐบาล ในอันที่จะให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลสำเร็จลุล่วงไปโดยเร็ว โดยได้แบ่งเบामาระจากศาลจังหวัดสำหรับ คดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์เล็กน้อย และคดีอาญาที่มีอัตราโทษไม่มากนัก ตามที่กำหนดไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ในเขตบางท้องที่ให้มาอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง โดยเฉพาะในส่วนคดีอาญาได้มีบทบัญญัติ ในพระราชบัญญัติที่กล่าวมาข้างต้นกำหนดวิธีพิจารณาความสำหรับศาลแขวงไว้เป็นกรณีพิเศษเพื่อให้คดีได้ดำเนิน ไปโดยรวดเร็วและรวดเร็ว

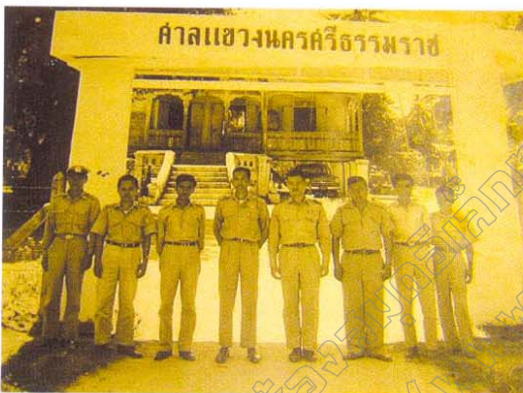
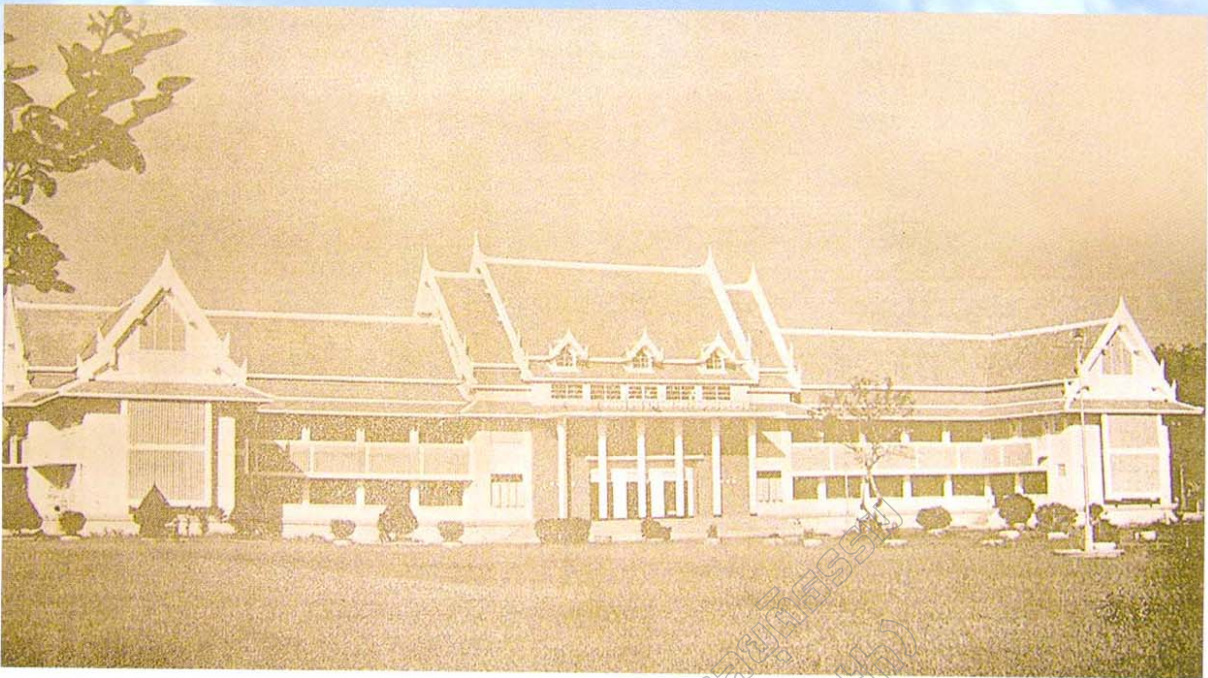

เขตอำนาจศาลแขวงนครศรีธรรมราชครอบคลุมพื้นที่ ๘ อำเภอ กับ ๑ กิ่งอำเภอ

๑. อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช
๒. อำเภอชะอวด
๓. อำเภอลานสกา
๔. อำเภอท่าศาลา
๕. อำเภอสิชล
๖. อำเภอขนอม
๗. อำเภอพรหมคีรี
๘. อำเภอพระพรหม,
๙. กิ่งอำเภอนบพิตำ

ศาลแขวงนครศรีธรรมราช ได้เปิดทำการครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๐๐ โดยตั้งรวมอยู่ในอาคารศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช จึงไม่สะดวกต่อการปฏิบัติราชการตลอดจนประชาชนผู้มาติดต่อต่อมากระทรวงยุติธรรมได้อนุญาตให้ศาลแขวงนครศรีธรรมราชย้ายไปอยู่ที่เรือนไม้ในบริเวณวัดร่องเสมาเมือง ถนนราชดำเนิน ตำบลคลัง อำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเรือนไม้ซึ่งเคยใช้เป็นบ้านพักผู้พิพากษา โดยเริ่มเปิดทำการเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๐๔ แต่เนื่องจากอาคารหลังนี้เก่าแก่มากทั้งคับแคบขาดความสง่างาม จึงไม่เหมาะสมที่จะใช้เป็นอาคารศาลอย่างถาวร

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณให้ก่อสร้างอาคารศาลจังหวัดนครราชสีมาและศาลแขวงนครราชสีมาชั้นใหม่ รวมอยู่ในอาคารเดียวกัน กระทรวงยุติธรรมได้จัดให้อาคารชั้นล่างด้านทิศใต้เป็นที่ทำการศาลแขวงนครราชสีมา นับว่าเป็นสถานที่ซึ่งมีความโอ่โถงสวยงามและทันสมัย เหมาะสมที่จะใช้ในการอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนเป็นอย่างดี

ปัจจุบันนี้ คดีที่ขึ้นสู่ศาลแขวงนครราชสีมาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้ต้องมีการเพิ่มอัตรากำลังผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ศาล เพื่อรับรองการขยายตัวของคดีดังกล่าว ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ นายอรรถพร จุฬารัตน์ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงนครราชสีมาในขณะนั้นได้เสนอเรื่องเพื่อขอของบประมาณดำเนินการก่อสร้างอาคารศาลแขวงนครราชสีมา และในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ดำเนินการขอใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์เนื้อที่ประมาณ ๑๔ ไร่เศษ บริเวณศูนย์ราชการแห่งใหม่ (แห่งที่ ๒) หมู่ที่ ๑ ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

เพื่อใช้ในการก่อสร้างอาคารศาลแขวงนครศรีธรรมราช ซึ่งในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๓ ศาลแขวงนครศรีธรรมราชได้รับงบประมาณก่อสร้างเป็นเงิน จำนวน ๒๕,๑๗๕,๔๐๐ บาท เพื่อใช้ดำเนินการก่อสร้างอาคาร ซึ่งเป็น อาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สูง ๕ ชั้น พื้นที่ในอาคารประมาณ ๑๐,๕๘๐ ตารางเมตร มีห้องพิจารณาคดี ๑๕ ห้อง จากสัญญาใช้ระยะเวลาก่อสร้าง ๖๐๐ วัน เริ่มต้นสัญญา วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๓ และมีการขยายระยะเวลาก่อสร้าง สิ้นสุดสัญญาก่อสร้างวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๕

ศาลแขวงนครศรีธรรมราช ได้เปิดทำการอาคารศาลหลังใหม่แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเกิด ประโยชน์แก่ทางราชการในการปฏิบัติงานและคงจะเกิดประโยชน์แก่ประชาชน ผู้มาติดต่อราชการอย่างยิ่ง

บทความ

ปัญหาการรวบรวมและพิสูจน์พยานหลักฐาน ที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในคดีอาญา

วัลลิกา เนติบันลือฤทธิ์ *

การกระทำความผิดที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นอาชญากรรมที่สำคัญมากที่ทุกประเทศกำลังพยายามหามาตรการแก้ไข และอาชญากรรมประเภทนี้เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีอาญา ซึ่งลักษณะของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีธรรมชาติหรือลักษณะเฉพาะแตกต่างจากพยานหลักฐานทั่วไปคือ ไม่มีรูปร่างมองเห็นด้วยตาเปล่าหรือสัมผัสทางกายภาพไม่ได้ ถูกลบ กำจัด ทำลาย แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงง่ายในเวลาอันสั้น ทำให้ยากแก่การค้น รวบรวมเพื่อนำเสนอต่อศาล โดยลักษณะของข้อมูลจะอยู่ใน ๒ รูปแบบ คือ ข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของมนุษย์ เช่นในเครื่องพีซีส่วนบุคคล และข้อมูลที่เก็บไว้ในระบบอยู่ที่เซิร์ฟเวอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีปัญหาใหญ่ๆ ที่เกี่ยวข้อง ๓ เรื่องคือ

* ผู้พิพากษาศาลแขวงนครศรีธรรมราช น.บ. (ม.ธ.), น.ม.(ม.ธ.), น.บ.ท., ป.วิชาความรู้ที่ ๕, ป.ภาษาอังกฤษเฉพาะวิชาชีพกฎหมาย (ม.ส.ธ.)

คัดย่อและดัดแปลงจากบทสรุปของ วัลลิกา อุ๋นศรี(เนติบันลือฤทธิ์), ปัญหาการรวบรวมและพิสูจน์พยานหลักฐานที่เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในคดีอาญา, วิทยานิพนธ์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๔.

๑. ปัญหาการค้นหรือการเข้าถึงข้อมูล จะทำอย่างไรพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนจะเข้าถึงข้อมูลได้เร็วที่สุด เท่าที่จะทำได้ เพราะหลักฐานประเภทนี้มีธรรมชาติหรือลักษณะเฉพาะตัวดังที่กล่าวแล้ว

๒. ปัญหาการยึดและรักษาพยานหลักฐาน ว่าทำอย่างไรจึงจะทำให้ข้อมูลอยู่ในสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด ไม่ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลง เพื่อนำเสนอต่อศาลให้มีความน่าเชื่อถือ

๓. ปัญหาการนำเสนอพยานหลักฐานว่าจะนำเสนอในสถานะหรือฐานะเป็นพยานวัตถุหรือพยานเอกสาร และทำอย่างไรจึงจะมีน้ำหนักพอที่ศาลจะรับฟังได้โดยปราศจากความเคลือบแคลงสงสัย

จากการศึกษากฎหมายวิธีสบัญญัติของไทยพบว่าเดิมมีอุปสรรคและข้อขัดข้องหลายประการแต่ปัจจุบันประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ ให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นสามสิบวันนับแต่วันประกาศ นับว่าเป็นก้าวสำคัญที่ช่วยแก้ปัญหาควบคู่กับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนี้

๑. การค้น แยกได้เป็นสองเรื่องใหญ่ๆ คือ การค้นข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของมนุษย์ เช่น ข้อมูลที่เก็บอยู่ในฮาร์ดดิสก์ของเครื่องคอมพิวเตอร์พีซีที่อยู่ในเคสสถาน สำนักงานต่างๆ และเรื่องที่สองคือการค้นข้อมูลที่อยู่ในเซิร์ฟเวอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเจ้าหน้าที่ไม่ต้องมีการเข้าไปทางกายภาพในเคสสถานสำนักงานเพื่อตรวจค้น แต่สามารถใช้เครื่องมือเชื่อมต่อเข้าไปในระบบของเครือข่ายเหล่านั้นและเรียกข้อมูลมาตรวจดูได้

๑.๑. การค้นเรื่องแรก การเข้าค้นในเคสสถาน ก่อนอื่นจะเห็นว่ากฎหมายใหม่ได้ระบุคุณสมบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติงานดังนี้โดยเฉพาะ ว่าต้องได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จากผู้มีความรู้และความชำนาญเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์และมีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีกำหนด ตามมาตรา ๒๘ อย่างไรก็ตามกฎหมายนี้ไม่ได้ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่จะเข้าไปในเคสสถานได้โดยไม่มีหมายค้น เพียงแต่กำหนดให้อำนาจเพื่อเอื้อประโยชน์ในการทำงานให้มีความคล่องตัวและประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งกำหนดอำนาจบางอย่างที่พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจได้โดยไม่ต้องขออนุญาตศาล และกรณีบางอย่างต้องขออนุญาตศาลก่อน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘ และ ๑๙ โดยในการจับ ควบคุม ค้น การทำสำนวนสอบสวนและดำเนินคดีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ บรรดาที่เป็นอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่หรือพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานงานกับพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป อีกทั้งมาตรา ๓๐ กำหนดไว้ว่าในการปฏิบัติหน้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องด้วย

ข้อจำกัดแรกมีว่า การค้นในเคสสถานต้องมีหมายค้น ในการขออนุญาตค้นจากศาลต้องมีเหตุอันควรเชื่อ

ว่ามีพยานหลักฐานอยู่ในสถานที่นั้น หมายถึงต้องระบุสิ่งของและสถานที่ที่จะค้น เป็นต้น แต่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นสิ่งไม่มีรูปร่าง จะบรรยายในหมายค้นอย่างไร เมื่อวิเคราะห์แล้วเห็นว่า “สิ่งของ” ที่ระบุในหมายค้นนั้นถ้าเป็นฮาร์ดแวร์ก็อาจจะระบุพรรณของคอมพิวเตอร์ก็เพียงพอแล้ว ถ้าเป็น “ข้อมูล” ที่อยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ หมายถึงน่าจะระบุว่าเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องอะไรก็เพียงพอแล้ว ส่วนสถานที่ที่จะค้นนั้น เมื่อมีความจำเป็นเพราะข้อขัดข้องในเรื่องธรรมชาติของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หากจะระบุสถานที่ไว้กว้างๆหรือหลายๆแห่ง ก็ไม่น่าจะมีปัญหา

ปัญหาที่ว่าหากพบการกระทำความผิดฐานอื่นที่ไม่เกี่ยวกับความผิดที่ออกหมายค้น จะดำเนินการกับ “สิ่งของ” ในขณะนั้นได้หรือไม่ ข้อขัดข้องนี้อาจใช้การตีความมาตรา ๙๘(๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ที่พบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในขณะค้นเกี่ยวข้องกับความผิดฐานอื่นที่ไม่ได้ระบุในหมายค้น ก็ควรเป็นกรณีความผิดซึ่งหน้า ที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจทำการค้นสิ่งของอื่นในสถานที่ถูกค้นนั้นได้

นอกจากนี้กฎหมายใหม่นี้ในมาตรา ๑๘(๕) ยังให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุญาตจากศาลสั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ด้วย

ปัญหาทางกฎหมายที่การค้นในที่สาธารณะต้องกระทำในเวลากลางวันเท่านั้น แต่หากการค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ควรเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๙๖(๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คือเป็นกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหมายค้นจึงเข้าไปค้นในเวลากลางคืนได้

ทั้งนี้ที่ต้องวิเคราะห์ข้างต้นเพราะกฎหมายนี้ไม่ได้บัญญัติไว้ชัดแจ้งเหมือนการให้อำนาจพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง(๑) และ วรรคสามที่ได้ให้อำนาจพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เข้าไปในเคสสถานหรือสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจค้นเมื่อมีเหตุสงสัยตามสมควรว่ามีทรัพย์สินซึ่งมีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิดหรือได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ หรือซึ่งอาจเป็นพยานหลักฐานได้ ถ้าประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าเนื่องจากการเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ ทรัพย์สินนั้นจะถูกโยกย้าย ซุกซ่อน ทำลายหรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิมและให้อำนาจค้นในเวลากลางคืนภายหลังพระอาทิตย์ตกได้ โดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้เป็นหัวหน้าในการเข้าค้นต้องเป็นข้าราชการพลเรือนตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๗ ขึ้นไป

๑.๒. การค้นข้อมูลที่อยู่ในเซิร์ฟเวอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์หรือเครื่องมือใดๆ เชื่อมโยงเข้าไปในระบบ LAN และ WAN ของสำนักงานหรือเชื่อมต่อเข้าระบบอินเทอร์เน็ต โดยไม่เข้าไปในที่สาธารณะ แต่อาจมีการล่อลวงล้าสิทธิส่วนบุคคล ปัจจุบันกฎหมายนี้ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ในมาตรา ๑๘(๔)(๖) ที่จะตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นพยานหลักฐานหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้น

ส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้ และทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยังมิได้อยู่ในความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้การใช้อำนาจดังกล่าวพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๑๙ โดยคำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดกระทำความผิดหรือกำลังจะกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เหตุที่ต้องใช้อำนาจ ลักษณะของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิด เท่าที่สามารถจะระบุได้

ในเรื่องนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ให้บริการ (ISP) เพราะแม้มีคำสั่งอนุญาตจากศาล แต่อาจถูก ISP ปฏิเสธความร่วมมือโดยอ้างว่าการให้ข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้า เช่นที่อยู่ อีเมล แอดเดรส หรือการยินยอมให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเนื้อความในการสื่อสารของลูกค้าเป็นการผิดสัญญาที่ทำไว้กับลูกค้า อีกทั้งไม่รู้รหัสผ่าน (Password) ของลูกค้า บางกรณีต้องใช้วิธีทำลายหรือเข้ารหัสลับ ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงซึ่งพระราชบัญญัตินี้ช่วยแก้ไขข้อขัดข้องได้มาก เนื่องจากได้บัญญัติรองรับให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ในมาตรา ๑๘ (๒) (๓) และ (๗) ในการเรียกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง และสั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้องเก็บตามมาตรา ๒๖ หรือที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของผู้ให้บริการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นอำนาจที่ไม่ต้องขออนุญาตศาล นอกจากนี้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจโดยขออนุญาตศาลถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว ซึ่งหน้าที่ตามกฎหมายที่ ISP ต้องให้ความร่วมมือนี้เป็นข้อยกเว้น ทำให้ ISP ไม่ต้องรับผิดชอบลูกค้าได้

๒. การยึดและเก็บรักษาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้อยู่ในสภาพเป็นจริงมากที่สุด เพื่อความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานในชั้นศาล ถ้าเป็นการยึดฮาร์ดแวร์ไม่มีปัญหาหากทำตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญารองรับไว้แล้ว ประกอบกับพระราชบัญญัตินี้ในมาตรา ๑๘(๘)ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่โดยขออนุญาตศาลยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทราบรายละเอียดแห่งความผิดและผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือการป้องกันความเสียหายของข้อมูลที่อาจถูกทำลายโดยสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ แม้เมื่อล็อกหรือกักข้อมูลไว้ได้แล้ว เพราะยังไม่มีองค์กรพิเศษที่กฎหมายรองรับให้เป็นหน่วยงานเก็บรักษาพยานหลักฐานประเภทนี้ โดยต้องเป็นองค์กรที่เชื่อถือได้ว่าเป็นกลางที่สุด รับรองว่าหลักฐานที่ยึดมากับหลักฐานที่นำมาแสดงต่อศาลเป็นสิ่งเดียวกันและเหมือนกัน ไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ซึ่งตัวอย่างที่ประเทศสหรัฐอเมริกาทำคือ จะทำสำเนาข้อมูลไว้ ๒ ชุด ชุดแรกเก็บไว้ในองค์กรพิเศษดังกล่าว ชุดที่สองนำเสนอต่อศาล เมื่อศาลสงสัยว่าข้อมูลที่นำมาเสนอจะไม่ใช่อะไรเดียวกับที่ยึดมาจากการเกิดเหตุ ก็พิสูจน์ได้ทำให้มีหลักฐานยืนยันความถูกต้องแท้จริงของหลักฐาน โดยมีผู้เชี่ยวชาญในห้องวิจัยเป็นผู้รับรองความถูกต้องแท้จริงและกระบวนการประมวลผลของคอมพิวเตอร์ว่าข้อมูลที่นำมาพิสูจน์

ในศาลมีความถูกต้องแท้จริงเป็นสิ่งเดียวกับข้อมูลที่ถูกยึดมาจากผู้ต้องสงสัยและการประมวลผลเกิดจากกระบวนการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ไม่ขัดข้อง ผิดพลาดคลาดเคลื่อน

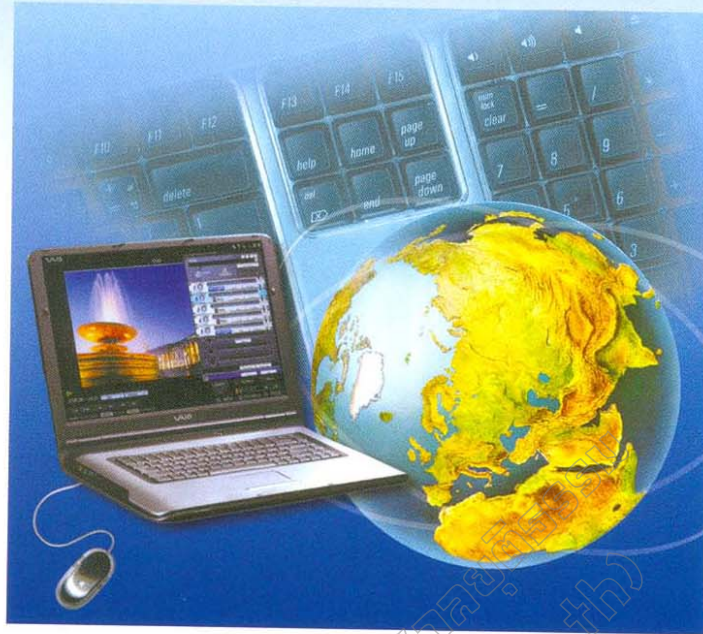
๓. การนำเสนอพยานหลักฐานต่อศาล เป็นกระบวนการสำคัญเพราะมีผลต่อการพิจารณาความผิด จำเลย ในคดีอาญายังต้องยึดหลักการพิสูจน์จนสิ้นสงสัย ซึ่งโดยธรรมชาติของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีเหตุให้สงสัยมาก เพราะถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้จากทั้งมือมนุษย์และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และหลักที่พยานหลักฐาน ต้องได้มาโดยวิธีการที่ชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นเรื่องที่พนักงานสอบสวนต้องคำนึงถึงตั้งแต่กระบวนการค้นและ ยึดที่ชอบด้วยกฎหมาย ตลอดจนความน่าเชื่อถือ เชื่อว่าพยานของผู้ตรวจค้นที่ต้องมีความรู้ความสามารถด้านนี้ เพียงพอด้วย

สถานะของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ จะนำเสนอได้ทั้งในฐานะพยานวัตถุหรือพยานเอกสาร ทั้งนี้อยู่ที่ จุดมุ่งหมายของการนำเสนอ หากนำเสนอในฐานะพยานวัตถุต้องนำมาให้ศาลตรวจดู เช่นต้องการพิสูจน์วิธีการ กระทำความผิดว่าอาชญากรใช้วิธีใด ขั้นตอนการทำผิดเป็นอย่างไร สิ่งที่เสนออาจเป็นฮาร์ดดิสก์ที่มีข้อมูลเหล่านั้น มาให้ศาลตรวจดู ซึ่งศาลก็ไม่สามารถตรวจดูข้อมูลในลักษณะที่เก็บไว้ในระบบเลขฐานสอง (เลขศูนย์และเลขหนึ่ง) ได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมเมอร์หรือพยานผู้เชี่ยวชาญการพิเศษจึงมีบทบาท มากที่จะเป็นผู้ช่วยศาลหรือพนักงานสอบสวน ในการแปลความหมายของสัญลักษณ์หรือตัวเลขออกมาเป็น ภาษาที่มนุษย์เข้าใจ

สำหรับการเสนอในฐานะพยานเอกสาร ต้องวิเคราะห์ปัญหาเรื่อง “ต้นฉบับ” หรือ “สำเนา” ซึ่ง ต้นฉบับที่แท้จริงคือข้อมูลที่เก็บไว้ในฮาร์ดดิสก์ในรูปแบบสัญลักษณ์ตัวเลข การนำเสนอในรูปแบบนี้ศาลอ่านและแปล ความหมายไม่ได้ จึงจำเป็นต้องนำเสนอในรูปแบบ printouts ที่เป็นสำเนา สำหรับกฎหมายไทยในคดีอาญาไม่มี ปัญหาเพราะสำเนาก็นำเสนอต่อศาลได้

โดยเฉพาะกฎหมายนี้บัญญัติรองรับไว้ในมาตรา ๒๕ ว่าข้อมูล ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูล จราจรทางคอมพิวเตอร์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อ้างและรับฟังเป็นพยานหลักฐาน ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นอันว่าด้วยการสืบพยานได้ แต่ต้อง เป็นชนิดที่มีได้เกิดจากการจงใจ มีค่ามันสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น

แม้ศาลที่พิจารณาคดีอาญาจะสามารถรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงได้ แต่คุณค่า ของการพิสูจน์อยู่ที่น้ำหนักของพยานหลักฐาน จึงจำเป็นต้องอาศัยพยานผู้เชี่ยวชาญพิเศษให้ความเห็นเกี่ยวกับ กระบวนการเก็บรักษาและกระบวนการประมวลผลของเครื่องคอมพิวเตอร์ ตลอดจนรับรองความถูกต้องแท้จริง ของข้อมูลนั้น แต่เป็นเรื่องของการรับรองความถูกต้องแท้จริงทางอาญาซึ่งเป็นเรื่องของการรับรองว่าพยาน ที่นำเสนอถูกต้องเป็นสิ่งเดียวกับพยานหลักฐานที่ตรวจค้นได้ เรียกว่า Integrity ไม่เหมือนการรับรอง ความถูกต้องแท้จริงในคดีแพ่ง ซึ่งเป็นการรับรองความถูกต้องของเทคโนโลยีและรับรองคนที่ประมวลผล ที่เรียกว่า Authentication

กฎหมายฉบับนี้นับว่าเป็นก้าวสำคัญของประเทศชาติที่จะพัฒนาไปสู่สากล ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้นในการป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวน นำตัวผู้กระทำความผิดด้านนี้มาลงโทษตามกฎหมาย ซึ่งแน่นอนว่าต้องพบปัญหาและอุปสรรค แต่มีใช้ในเร็ววัน อาจรู้ปัญหาได้จากประสบการณ์ในการใช้กฎหมายในประเทศไทยและปัญหาในต่างประเทศ โดยนักกฎหมายและผู้อยู่ในกระบวนการยุติธรรมต้องช่วยกันค่อยๆ แก้ไขอุดช่องโหว่ แต่การพัฒนาแก้ไขแต่กฎหมายอย่างเดียวมันไม่ได้ เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ต้องตระหนักถึงการพัฒนาค้นกับเทคโนโลยีควบคู่กันไปด้วย จึงจะทำให้กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพและมีความน่าเชื่อถือต่อไป

การประนอมข้อพิพาททางอาญา : องค์ประกอบที่เป็นสาระสำคัญอันจะนำไปสู่ ความสำเร็จของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Criminal Mediation : Essential element into valid of Restorative Justice.)

สุภัทรา กรอไร*

บททั่วไป

ในปัจจุบันองค์กรในระบบงานยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice System) ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยอันประกอบด้วยศาล อัยการ ตำรวจ ราชทัณฑ์ และทนายความต่างมุ่งประสงค์ที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์ร่วมกันในอันที่จะป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมเพื่อคุ้มครองสังคมให้มีความสงบ ซึ่งทุกองค์กรมุ่งทำงานในเชิงรุก โดยการมองไปข้างหน้าเพื่อป้องกันสังคมไม่ให้เกิดปัญหาอาชญากรรม หรือให้เกิดน้อยที่สุด อีกทั้งยังปรับตัวเข้าหาชุมชนเพื่อหาแนวร่วมมาช่วยแก้ปัญหาอีกทางหนึ่งเนื่องจากในสภาวะการณ์ของโลกที่มีการพัฒนาและคุ้มครองประชาชนมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นที่รัฐจะต้องสร้างกระบวนการยุติธรรมตามหลักปกครองขึ้นมาเพื่อเป็นมาตรการเสริมกระบวนการยุติธรรมตามแบบพิธีปกติให้อยู่ภายใต้หลักนิติธรรมด้วยเช่นกัน^๑

จากหลักการดังกล่าวจึงเป็นที่มาของแนวความคิดในการนำเอามาตรการที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจ มาใช้เบี่ยงเบนคดี (Diversion) ออกจากการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดเพื่อให้ข้อพิพาททางอาญาถูกวินิจฉัยชี้ขาดโดยศาลยุติธรรม หนึ่งในหลายมาตรการเช่นว่านี้คือ การใช้มาตรการประนอมข้อพิพาททางอาญา ซึ่งมาตรการดังกล่าวจะนำมาใช้เป็นอีกทางเลือกหนึ่ง ที่จะยุติข้อพิพาททางอาญาและนำมาซึ่งความปรองดองของคนในสังคม อีกทั้งยังเป็นการถ่วงดุลคดีอาญาจากกระบวนการ (Diversion) เป็นแนวทางการบริหารงานยุติธรรมที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะมาตรการดังกล่าวจะนำมาซึ่งความปรองดองและสมานฉันท์ระหว่างผู้กระทำความผิด ผู้เสียหาย และสังคม สามารถแก้ไขผู้กระทำความผิดให้สามารถปรับตัวให้เข้าสู่สังคมได้ดีกว่ากระบวนการปกติ ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลร้ายมากกว่าผลดี สมตามเจตนารมณ์ของระบบงานยุติธรรมที่มุ่งรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม^๒ อีกทั้งยังเป็นการลดจำนวนคดีบางประเภทซึ่งไม่ควรนำเข้าสู่การพิจารณาของศาลออกไปจากระบบ อันเป็นการลดคดีที่คั่งค้างในศาล เพื่อให้ผู้พิพากษาสามารถใช้เวลากับคดีสำคัญ ๆ ได้อย่างเต็มที่

* นบ. นม. กฎหมายอาญา (ธรรมศาสตร์), นบ.ท. ผู้พิพากษาศาลจังหวัดสงขลา

^๑ รายงานการประชุมทางวิชาการและสรุปผลการศึกษาค้นคว้าเรื่องกระบวนการยุติธรรมและเรื่องพัฒนาการขององค์กรหรือหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและทางแพ่ง ของคณะกรรมการบริหารและการยุติธรรมวุฒิสภา

^๒ ศิริศักดิ์ ดิยะพรรณ, “การเปลี่ยนรูปแบบดำเนินคดีและประนีประนอมยอมความ (Diversion And Mediation)” วารสารอัยการนิเทศ

การประนอมข้อพิพาททางอาญาจะเป็นมาตรการหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม (Victim) ได้พบและแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตนต่อหน้าผู้กระทำความผิด ซึ่งจะทำให้ผู้กระทำความผิดเข้าใจถึงผลกระทบของการกระทำความผิดที่มีต่อผู้เสียหายและยอมรับในการกระทำความผิดของตนและยินดีที่จะชดเชยความผิดต่อผู้เสียหาย ซึ่งหากผู้เสียหายยอมรับการชดเชยจากผู้กระทำความผิดแล้วให้อภัยในการกระทำความผิดนั้น ความปรองดองก็บังเกิดขึ้น ความขัดแย้งแค้นเคือง ซึ่งจะนำไปสู่การแตกแยกในสังคมก็จะยุติลงได้อย่างสันติสุข มาตรการดังกล่าวนี้สอดคล้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของไทย ที่ปรารถนาความสมัคคีสามัคคีในสังคม และมุ่งใช้วิธีการประนีประนอมใช้ทำที่ที่เป็นมิตรมากกว่าใช้ความรุนแรง^๓

การประนอมข้อพิพาททางอาญามุ่งที่จะให้ผู้กระทำความผิดได้แก้ไขความเสียหายที่เกิดขึ้นได้โดยหลักการ ๓ ประการ คือ

- ๑) ให้ผู้เสียหายได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น
- ๒) ลดผลกระทบกระเทือนทางสังคม
- ๓) เพื่อป้องกันการกระทำความผิดดังกล่าวขึ้นอีก

ปรัชญาพื้นฐานของกระบวนการดังกล่าวนี้ ได้แก่ การให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีโอกาสพูดกันก่อนการตัดสินลงโทษ ซึ่งเป็นมาตรการโดยตรงต่อการกระทำความผิด เป็นความจริงที่บ่อยครั้งมากที่ผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดมักจะผิดหวังหรือมีความรู้สึกเป็นศัตรูกันหลังจากการต้องเผชิญหน้ากันในระยะเวลาสั้นๆ หลังจากการกระทำความผิดนานพอควรในศาล ในทางตรงข้ามกับการประนอมข้อพิพาทในคดีอาญา ซึ่งเป็นโอกาสให้มีการให้มีการใช้นโยบายทางอาญาอันจะนำมาซึ่งความเป็นธรรมในสังคม โดยหลักการบริหารระบบงานยุติธรรมสมัยใหม่

ในปัจจุบันการประนอมข้อพิพาททางอาญาได้ถูกหยิบยกขึ้นมาพิจารณาและใช้เป็นทางเลือกเพื่อให้คดีอาญารับบงอย่างสันติสุข โดยการนำเสนอในรูปแบบของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ แต่อย่างไรก็ตามความพยายามในการนำเอามาตรการประนอมข้อพิพาททางอาญามาใช้ ยังคงจำกัดอยู่เพียงวงแคบเท่านั้น และโดยลักษณะแล้วเป็นเพียงการแก้ไขโดยมาตรการทางสังคมที่ไม่มีความชัดเจน ทั้งในแง่ของกระบวนการ กฎ ระเบียบ สถาบัน องค์การและบุคลากรที่ดูแลรับผิดชอบที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ทำให้แนวคิดในการปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมในเรื่องดังกล่าวไม่ประสบผลสำเร็จดังที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้ และจากการศึกษาค้นคว้าในเรื่องดังกล่าวนี้ ผู้เขียนเคยได้ข้อสรุปในเบื้องต้นว่าการจะให้มาตรการในการประนอมข้อพิพาททางอาญาเป็นผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดเป็นเป้าหมายไว้ควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายตามแนวทางดังต่อไปนี้ คือ

^๓ ฤทัย หงส์ศิริ, “ตำรวจกับความเป็นธรรมในสังคมและการประนอมข้อพิพาททางอาญา” วารสารอัยการ, ปีที่ ๑๘, ฉบับที่ ๒๐๔ (กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘), หน้า ๘๓-๘๒

๑. สร้างองค์กรกลางในการดำเนินงานประណมข้อพิพาททางอาญา เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินงานประណมข้อพิพาททางอาญาของประเทศ ตลอดจนออกกฎระเบียบและสร้างกลไกที่เหมาะสมเพื่อปฏิบัติการดังกล่าว ให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. แก้ไขให้ระบบการประណมข้อพิพาททางอาญาเป็นส่วนหนึ่งของระบบงานยุติธรรมทางอาญาที่คุ้มครองพิพาทในความผิดบางประเภทต้องนำข้อพิพาทดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการประណมข้อพิพาททางอาญาก่อนที่จะได้มีการนำคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย^๔

จากบทสรุปในเบื้องต้นนี้ต่อมาภายหลัง ได้มีการแสวงหาเคลื่อนไหวกเพื่อพัฒนาระบบงานยุติธรรมในระดับประเทศและองค์การสหประชาชาติจนกระทั่งมีการร่างปฏิญญากรุงเทพของบรรดารัฐสมาชิกของสหประชาชาติข้อหนึ่งว่า ...๓๒ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของเหยื่อและการกระทำความผิด เรายอมรับความสำคัญของการพัฒนาต่อไปซึ่งนโยบาย กระบวนการ และโครงการในเรื่องกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ รวมถึงมาตรการทางเลือกแทนการฟ้องคดีอาญา ซึ่งจะช่วยให้สามารถหลีกเลี่ยงผลในด้านลบที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้วิธีการจองจำ ช่วยลดปริมาณคดีในศาลอาญา และช่วยส่งเสริมการนำวิธีการกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในระบบความยุติธรรมทางอาญาตามความเหมาะสม^๕

แต่เนื่องจากมาตรการดังกล่าวเป็นเรื่องใหม่ที่ยังไม่มีความชัดเจนในแง่ของการนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง และยังคงมีข้อขัดข้องในเชิงกฎหมายหลายประการ จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาและวิจัยเพื่อให้มาตรการดังกล่าวสามารถนำไปใช้ได้จริงเป็นรูปธรรมที่แท้จริง ทำให้ผู้เขียนเริ่มทำการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในเรื่องดังกล่าว

การสำรวจและประเมินวรรณกรรมจากการศึกษาข้อเขียนทางวิชาการ

กระแสการเคลื่อนไหวกในสังคมโลกเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการวิธีคิดของกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมาได้เคลื่อนย้ายจากการใช้กระบวนการยุติธรรมกระแสหลักเพียงรูปแบบเดียวสู่การใช้กระบวนการยุติธรรมทางเลือกและการยุติข้อพิพาทในทางอาญาบางประเภทด้วยวิธีการที่นำไปสู่ผลลัพธ์แห่งความสันติสุขยุติธรรมในสังคม โดยเกิดขึ้นในลักษณะของกระบวนการยุติธรรมทางเลือกอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งรู้จักกันในนาม ของ “กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์” (restorative justice)

จากการสำรวจและประเมินวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประណมข้อพิพาททางอาญา พบว่ามาตรการดังกล่าวเป็นกระบวนการยุติธรรมเดียวกัน กับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยมีนักวิชาการและนักกฎหมายเสนอข้อคิดเห็น ข้อเขียนทางวิชาการเกี่ยวกับกระบวนการดังกล่าวไว้อย่างมีเหตุผล อันเป็นประโยชน์ที่จะนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ต่อไป อาทิ

^๔ สุภัทรา กรอุไร, “การประណมข้อพิพาททางอาญา” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๓

♦ จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย ได้ทำการวิจัย เรื่อง กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ไว้ว่ากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นทั้งปรัชญา แนวคิด และ กลวิธีในการเยียวยา สร้างความสมัคสมานสามัคคีระหว่างเหยื่อ-ผู้กระทำผิด-ชุมชนขึ้นใหม่อีกครั้ง โดยมุ่งให้ความสำคัญกับการมองอาชญากรรมในมิติที่ว่า “อาชญากรรมเป็นเรื่องของความขัดแย้งระหว่างบุคคล” (interpersonal conflict) ทำให้ทั้งสองฝ่ายซึ่งได้แก่เหยื่ออาชญากรรมและผู้กระทำผิด ตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกันในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันที่เกิดขึ้น ผลที่ตามมาคือ ทำให้เหยื่ออาชญากรรมไม่ถูกกีดกันออกจากกระบวนการจัดการความยุติธรรมอย่างสิ้นเชิง แต่เปิดโอกาสให้เหยื่อได้มีสิทธิมีเสียง มีโอกาสแสดงท่าทีความรู้สึกต่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้น รวมทั้งอาจพัฒนาสู่การแสดงความรักเมตตาให้อภัย แก่ผู้กระทำผิดอันเป็นการนำพาสังคมสู่ดุลยภาพที่มีความเอื้ออาทรต่อกันในที่สุด (Zehr, ๑๙๙๐; Braithwaite, ๑๙๙๘; Sharpe, ๒๐๐๑)

♦ ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าของ Ivo Aertsen and Jolien Willemsens (๒๐๐๑, p. ๒๙๑) ระบุว่ากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ที่เกิดขึ้นในสังคมโลกในยุคร่วมสมัยนี้เกิดจาก กรอบทฤษฎีและแนวคิดของนักวิชาการยุโรป เมื่อปีคริสต์ทศวรรษที่ ๑๙๖๐s แต่มีการทดลองนำมาใช้ปฏิบัติจริงครั้งแรกที่เมืองคิเชนเนอร์ (Kitchener) มลรัฐออนแทรีโอ ประเทศแคนาดา ในปี ค.ศ. ๑๙๗๔ และ สหรัฐอเมริกาในปีคริสต์ทศวรรษที่ ๑๙๗๘ โดยนำไปใช้เพื่อเป็นมาตรการเบี่ยงเบนเด็กเยาวชนกระทำความผิดออกจากกระบวนการยุติธรรมในคดีที่ไม่ร้ายแรงและมิใช่ความผิด ทางเพศ ขณะที่ประเทศนิวซีแลนด์ใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์รูปแบบที่เรียกว่าการประชุมกลุ่มครอบครัว (family group conferences) กับเด็กและเยาวชนกระทำผิดทุกประเภท ยกเว้นคดีฆาตกรรม ซึ่งแตกต่างจากประเทศเยอรมันและออสเตรียที่ใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์กับทั้งผู้ใหญ่และเด็กเยาวชนในคดีอุกฉกรรจ์โดยเยอรมันใช้กว่าร้อยละ ๗๐ ขณะที่ออสเตรียใช้กับเด็กเยาวชนกว่าร้อยละ ๔๓ ในปี ค.ศ. ๑๙๙๕ และ ๑๙๙๖ ตามลำดับ (Kurki, ๒๐๐๐, p. ๒๔๐)

♦ แนวคิดกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์นี้ได้แพร่หลายไปทั่วโลก เมื่อเร็วๆ นี้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ได้กลายมาเป็นประเด็นสำคัญเรื่องหนึ่ง ที่มีการหยิบยกมาอภิปรายกันในที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ครั้งที่ ๑๐ ค.ศ. ๒๐๐๐ (The Tenth United Nations Congress on Crime Prevention and Criminal Justice) รวมทั้งครั้งที่ ๑๑ ที่มีขึ้นในประเทศไทยในปี ค.ศ. ๒๐๐๕ จนกระทั่งมีการบัญญัติเป็นบัญญัติอาญากรุงเทพไว้ว่า ... ๓๒. เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของเหยื่อและการกระทำความผิดเรายอมรับความสำคัญของการพัฒนาต่อไปซึ่งนโยบาย กระบวนการ และโครงการในเรื่องกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ รวมถึงมาตรการทางเลือกแทนการฟ้องคดีอาญา ซึ่งจะช่วยให้สามารถหลีกเลี่ยงผลในด้านลบที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้วิธีการจองจำ ช่วยลดปริมาณคดีในศาลอาญา และช่วยส่งเสริมการนำวิธีการกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในระบบความยุติธรรมทางอาญาตามความเหมาะสม

♦ พันตำรวจโท ศิริพล กุศลศิลป์วุฒิ เขียนบทความทางวิชาการ เรื่อง การระงับข้อพิพาททางเลือกในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยสรุปความในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

- กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice หรือ Restoration) แนวคิดที่ต้องการแก้แค้นเอาผู้กระทำผิดต่อรัฐมาลงโทษเพียงอย่างเดียว เริ่มคลอนแคลน เพราะกระแสนของผู้เสียหายที่เรียกร้องสิทธิของตนเองสูงขึ้น กระแสชุมชนเริ่มต้องการมีส่วนร่วมมากขึ้น จึงนำมาสู่การแก้ที่รากฐานของกฎหมายอาญา และเกิดแนวคิดยุติธรรมเชิงสมานฉันท์หรือกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ที่ต้องการให้ชุมชนและผู้เสียหายเข้ามามีส่วนร่วมจัดการกับความผิดที่เกิดขึ้น

- รูปแบบคดีที่เหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการและเห็นรูปแบบชัดเจนคือคดีอุบัติเหตุขับรถชนทำให้เกิดความเสียหายในชีวิตและทรัพย์สิน โดยความประมาท คดีที่มีโทษความผิดเล็กน้อย ไม่ใช่โทษร้ายแรงในคดีอุกฉกรรจ์ คดีที่เด็กกระทำผิด คดีความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งปัจจุบันกรณีเหล่านี้ไม่มีช่องทางในการไกล่เกลี่ย จึงต้องการทางออกด้วยวิธีการนอกตำรา

- กระบวนการยุติธรรมทางเลือกเป็นกระบวนการยุติธรรมที่ไม่ใช่กระแสหลัก แต่เป็นเพียงกระบวนการเสริมกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก ส่วนบุคคลที่จะเลือกขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่กำหนดขึ้นมา และความเหมาะสม

- เกณฑ์ของคดีที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมสมานฉันท์ ต้องรอกฎหมายออกมารองรับอย่างชัดเจน และต้องเป็นคดีที่สังคมรับได้ ไม่ใช่อาชญากรรมแท้จริง เป็นเพียงการกระทำผิดโดยพลั้งพลาด มีโทษไม่สูง

- ข้อเสียของกระบวนการยุติธรรมสมานฉันท์อยู่จุดที่กระบวนการยุติธรรมสมานฉันท์ต้องตั้งกรอบให้ชัดว่าต้องการใช้ในเรื่องไหน ถ้าใช้กว้างเกินไปโดยไม่คำนึงถึงกฎหมาย อาจเกิดความไม่เป็นธรรมก็เป็นได้ เพราะอำนาจการต่อรองของผู้เสียหายและผู้กระทำผิด อาจจะมีอำนาจมากไม่เท่ากัน เบื้องต้นถ้าไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดกำกับบุคคลที่มีความรู้และอำนาจมากกว่าจะได้เปรียบบุคคลที่ด้อยกว่าอีกส่วนต้องมองว่าการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ ไม่ใช่เป็นการผลักคดีออกจากศาลหรือลดภาระกระบวนการยุติธรรมอย่างเดียวเพราะสิ่งเหล่านี้คือผลพลอยได้แต่ต้องมองว่าหัวใจของกระบวนการนี้ทำให้ผู้เสียหายมีทางออกที่ดีขึ้นอย่างไร คนที่ทำผิดสำนึกจริงหรือไม่ ทุกฝ่ายได้รับสิ่งที่ดีขึ้นจากกระบวนการดังกล่าว นั่นคือสิ่งที่กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์จะประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง

ประเด็นสำคัญจากหนังสือ กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ แปลและเรียบเรียงโดย วันชัย รุจนวงศ์ สรุปความได้ว่า ทุกวันนี้ในหลาย ๆ แห่งได้มองว่า กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เป็นกระบวนการแห่งความหวังและเป็นทิศทางสู่ออนาคต ซึ่งจะเป็นจริงหรือไม่นั้นเป็นเรื่องที่จะต้องดูกันต่อไป ปัจจุบันมีการเรียกกระบวนการต่าง ๆ ว่ากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มากขึ้นทุกที บางครั้งทำให้ความหมายของคำนี้ผิดเพี้ยนไปหรือทำให้เข้าใจสับสน

ทัศนะของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมต่อเหยื่ออาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมรูปแบบใหม่
รศ.ประธาน วัฒนวาณิชย์ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มีความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ว่า

กระบวนการยุติธรรมควรให้ความสำคัญหรือมีบทบาทต่อเหยื่ออาชญากรรม โดยต้องให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความเสียหายซึ่งเหยื่อได้รับ เช่น ทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การช่วยเหลือทางการเงิน การทำงาน ทางสังคม ได้แก่ การดูแลให้เหยื่อกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างไม่อับอาย ปราศจากปมด้อยและอคติ เป็นต้น ทางกฎหมาย รัฐโดยกระบวนการยุติธรรมจะต้องมีกฎหมายเพื่อจ่ายเงินทดแทนให้กับเหยื่อให้ความคุ้มครองผู้เสียหายและพยาน และกฎหมายคุ้มครองสิทธิของเหยื่อ หากว่าต้องตกเป็นผู้เสียหายในคดีอาญา เป็นต้น

ในส่วนของการพัฒนาการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาทในคดีอาญา ในกระบวนการยุติธรรมของไทย เห็นด้วยในการนำมาใช้ แต่จะต้องคำนึงถึง ประเภทของคดี (เช่น คดียอมนความได้) ลักษณะของการกระทำความผิด ว่าเป็นการกระทำที่เป็นการกระทำความผิดต่อส่วนตัวซึ่งต้องไม่มีผลกระทบต่อสาธารณะปัจจัยอื่นที่จะต้องคำนึงถึง เช่น ความร้ายแรงแห่งคดี พื้นฐานความเป็นมา หรือประวัติของผู้กระทำความผิด ซึ่งแน่นอนว่าต้องพิจารณาว่าเขาเป็นผู้กระทำความผิดที่อันตรายหรือไม่และกระบวนการยุติธรรมจะต้องคำนึงถึงความสนใจของผู้เสียหาย และผู้กระทำความผิดด้วยเสมอ

พัฒนาการของกระบวนการยุติธรรมแนวสันติ มีลักษณะที่หลากหลาย และมีกระแสนักทั่วโลก สรุปได้ดังนี้

๑. การประนอมข้อพิพาทภายหลังจากศาลมีคำพิพากษาโทษแล้ว ระหว่างเหยื่อกับผู้ต้องขังในเรือนจำ ในความผิดบางฐาน ในสหรัฐอเมริกา แคนาดา อังกฤษ และนิวซีแลนด์
๒. กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน และสนับสนุนความยุติธรรมแนวสันติ ได้ทำแผนแก้ไขผู้กระทำความผิดบางประเภทที่เป็นอันตรายต่อสังคม ภายหลังได้รับการปลดปล่อยจากเรือนจำ เช่น มีข้อตกลงกับผู้ถูกปลดปล่อย ทั้งการให้ความช่วยเหลือทางด้านสวัสดิภาพ และกำหนดเงื่อนไขความประพฤติเพื่อคุ้มครองสังคม
๓. การประนอมข้อพิพาทในคดีอาญา และการเจรจาไกล่เกลี่ยเพื่อระงับข้อพิพาท ทั้งในชั้นก่อนฟ้อง และหลังฟ้อง
๔. การประนอมข้อพิพาทระหว่างชุมชนกับองค์กรของรัฐ เช่น ความขัดแย้งระหว่างผู้สูญเสียที่ทำกินกับโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่
๕. การบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับความยุติธรรมแนวสันติ เพื่อให้สามารถนำการประนอมข้อพิพาทไปใช้ได้
๖. การจัดหาเงินทุนและงบประมาณในการฝึกอบรมบุคลากรในโครงการต่างๆ
๗. แนวความคิดใหม่ มีองค์กรระหว่างประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศมากขึ้นตามลำดับ

บทสรุป

องค์ประกอบที่เป็นสาระสำคัญของการสร้างกระบวนการประนอมข้อพิพาททางอาญา อันจะนำไปสู่ความสำเร็จของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เพื่อให้กระบวนการยุติธรรมดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นทางเลือกอีกทางเลือกหนึ่งนอกจากการดำเนินกระบวนการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในรูปแบบปกตินั้น ต้องกำหนดให้การประนอมข้อพิพาททางอาญา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรม มีองค์กรและกระบวนการที่เหมาะสมชัดเจน เป็นองค์ประกอบทางกฎหมาย ทั้งต้องมีหลักประกันว่า เมื่อมีการประนอมข้อพิพาทจนกระทั่งได้ข้อยุติร่วมกันแล้ว ผลของการประนอมข้อพิพาทดังกล่าวจะต้องสามารถยุติข้อพิพาททางอาญาได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุถึงวัตถุประสงค์ในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมได้ทุกประการ และมาตรการดังกล่าวซึ่งได้มีการศึกษาพิจารณาอย่างรอบคอบถึงความเหมาะสมทุกด้านแล้วนี้จะนำมาซึ่งประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้เสียหาย ผู้กระทำความผิด ชุมชน สังคม หรือองค์กรของรัฐ อีกทั้งยังประหยัดเวลา ประหยัดค่าใช้จ่ายและช่วยลดภาระอันไม่จำเป็นของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมด้วย

การประណอมข้อพิพาททางอาญาที่ได้ศึกษาให้มีความเหมาะสมชัดเจนในกระบวนการจะช่วยให้การดำเนินกระบวนการยุติธรรมตามมาตรการดังกล่าว สามารถยุติข้อพิพาททางอาญาได้อย่างสิ้นเชิง และเป็น การแก้ไขปัญหาลังคมด้วยระบบของสังคมส่วนหนึ่งด้วย เมื่อข้อพิพาทสามารถยุติลงได้อย่างรวดเร็วและพอใจ ของคู่กรณีพิพาทความขัดแย้งบาดหมางกันต่อไปก็จะยุติลงได้อย่างสิ้นเชิง เหลือแต่คดีบางประเภทที่ไม่เหมาะสม ที่จะใช้ระบบการประណอมข้อพิพาทมายุติข้อพิพาทเท่านั้นที่จะเข้าสู่การดำเนินกระบวนการพิจารณาตามปกติ การอำนวยความยุติธรรมในคดีที่มีความสำคัญเช่นนี้จึงมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้เขียนได้ข้อสรุปแนวทางเบื้องต้นในการกำหนดรูปแบบขององค์กรและ กระบวนการเพื่อแก้ไขปัญหายุ่งเกี่ยวกับความเหมาะสมและชัดเจนของกระบวนการประណอมข้อพิพาททางอาญา ไว้พอสังเขป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. กำหนดประเภทของความผิดที่สามารถเข้าสู่กระบวนการประណอมข้อพิพาททางอาญา

(๑) ความผิดอันยอมความได้ ต้องกำหนดให้มีการนำคดีเข้าสู่ระบบการประណอมข้อพิพาทก่อน หนังสือรับรองผลการประណอมข้อพิพาทเป็นเอกสารสำคัญที่ใช้ในการประกอบ ค่าฟ้องคดีของฝ่ายโจทก์หรือ ผู้เสียหายในคดีอาญา

(๒) ความผิดอาญาแผ่นดิน หากผู้เสียหาย ผู้กระทำความผิด และสังคม ประสงค์จะนำคดี เข้าสู่กระบวนการประណอมข้อพิพาทด้วยเหตุผลที่สมควร ก็สามารถทำได้เช่นกัน แต่ผลจากการประណอม ข้อพิพาทจะแตกต่างกันออกไปตามแต่เงื่อนไขของกฎหมายที่เปิดช่อง เช่น การใช้มาตรการชะลอการฟ้องของ อัยการ การลงโทษของศาล การพักโทษของราชทัณฑ์ ซึ่งทุกกรณีล้วนแต่เป็นประโยชน์และตรงกับวัตถุประสงค์ ในการสร้างกระบวนการประណอมข้อพิพาทดังที่กล่าวมาแล้วทั้งสิ้น

๒. ขั้นตอนการเสนอคดีข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการประណอมข้อพิพาท

ประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณา คือ ใครจะเป็นผู้พิจารณาว่าคดีประเภทใดเหมาะสม หรือไม่ เหมาะสมที่จะนำเข้าสู่การประណอมข้อพิพาท

คดีความผิดอันยอมความได้สามารถเข้ามาสู่กระบวนการประណอมข้อพิพาทได้ใน ๓ วิธีคือ

(๑) โดยผู้กระทำความผิดหรือผู้เสียหายฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายเสนอข้อพิพาทเข้ามาโดยที่ ยังมิได้มีการเสนอคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๒) โดยพนักงานสอบสวน ซึ่งได้มีการสืบสวนสอบสวนโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายแล้ว ความปรากฏชัดแจ้งในแง่ของประเภทความผิดว่ากรณีเป็นความผิดอันยอมความได้ และผู้ร้องทุกข์เป็นผู้เสียหาย และจากพยานหลักฐานต่าง ๆ มีความชัดเจนพอสมควร ที่จะแสดงได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำความผิด

(๓) โดยศาล ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลโดยผู้เสียหายฟ้องคดีเองโดยตรง ซึ่งศาลได้ทำการ ได้สวนมูลฟ้องแล้ว ได้ข้อเท็จจริงในลักษณะเดียวกันกับกรณีของพนักงานสอบสวน

คดีอาญาแผ่นดิน คดีประเภทนี้เข้าสู่กระบวนการประណอขอพิพาททางอาญาก็เพื่อประโยชน์ในการใช้มาตรการระลอกการฟ้องของพนักงานอัยการ ดังนั้น จึงควรที่จะอยู่ในดุลยพินิจของพนักงานอัยการที่จะเป็นผู้พิจารณา

๓. รูปแบบและโครงสร้างขององค์กรประណอขอพิพาททางอาญา

ปัจจุบันนี้การใช้ระบบประណอขอพิพาททางอาญาในประเทศไทย ได้กระจายอยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรต่าง ๆ อันส่งผลให้การพัฒนาระบบใหม่สามารถพัฒนาไปได้อย่างเต็มที่และไม่อาจประสบผลสำเร็จตามที่แต่ละโครงการได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ ดังนั้นจึงควรมีรูปแบบองค์กรที่มีความชัดเจนและเป็นหนึ่งเดียว โครงการต่าง ๆ ไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายด้วยเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ การปล่อยให้ระบบการประណอขอพิพาทเป็นไปโดยลักษณะที่ไม่เป็นทางการและไม่ถือเป็นการดำเนินงานโดยองค์กรของรัฐแท้จริง ดังนั้น รูปแบบขององค์กรที่ทำหน้าที่ประណอขอพิพาทนี้จะต้องเป็นองค์กรของรัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินงานประណอขอพิพาทโดยเฉพาะ และให้ถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ประណอขอพิพาทเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและความซื่อสัตย์สุจริตของผู้ประណอขอพิพาทเป็นสำคัญ ซึ่งอาจจะมืองค์กรส่วนกลางและส่วนภูมิภาคตามความเหมาะสม สมมุติฐานและแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ จะมีความเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหนเพียงใดนั้น ยังมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์วิจัย เพื่อพิสูจน์ข้อสมมุติฐานให้ได้ผลสำเร็จในการนำมวดการประណอขอพิพาททางอาญามาใช้ให้เกิดผลสำเร็จตามแนวทางของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ต่อไป

นครศรีธรรมราช

“นครศรีธรรมราช เมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ ชื่นฉ่ำธรรมชาติ
แร่ธาตุอุดม เครื่องถมสามกษัตริย์ มากวัดมากศิลป์ ครบสิ้นทุกงาน”

สัญลักษณ์จังหวัดนครราชสีมา

ตราสัญลักษณ์ประจำจังหวัด : เป็นรูปพระบรมธาตุเจดีย์มีรูปสัตว์ตามปี่นักขัตตรล้อมรอบ
หมายถึง เมือง ๑๒ นักขัตร์ จากตำนานเมืองนครราชสีมา ในช่วงพุทธศตวรรษที่
๑๗-๑๘ มีทั้งหมด ๑๒ เมือง

ความหมายจังหวัด : นครอันมั่งคั่ง แห่งพระราชผู้ทรงธรรมใช้อักษรย่อ นคร.

ดอกไม้ประจำจังหวัด : ดอกราชพฤกษ์ (Cassia fistula)

ต้นไม้ประจำจังหวัด : ต้นมะขาม (Milletia atropurpurea)

นกประจำจังหวัด : นกกินปลีหางยาวเขียว (Green-tailed Sunbird)

เพลงประจำจังหวัดนครราชสีมา

ชาวจังหวัดนครราชสีมา	มีเชื้อชาติไทยพำนักทางปักชได้
ตั้งนครสุทนต์สง่ามาแต่ไร	ปัญญาไวฉลาดเฉลียวเชี่ยวชาญ
เคยมีชื่อเด่นชัดในประวัติศาสตร์	สืบทายาทสกุลใหญ่เกียรติไพศาล
มีพระธาตุขวัญเมืองเครื่องสักกา	ตามตำนานชาติไทยได้มีมา
จนบัดนี้ก็ยังมีความดีเด่น	สมที่เป็นเมืองสำคัญอันสุดหา
สมเป็นด่านด้านใต้ใกล้คงคา	พึงรักษาเกียรติไว้คู่ไทยเทอญ

วิทยาลัยนครศรีธรรมราช พ.ศ.๒๕๕๐

“นครศรีธรรมราช เมืองศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ เมืองเกษตรและ
ท่องเที่ยวที่น่าอยู่ สู่สังคมพัฒนาที่ยั่งยืน”

คำขวัญประจำเมือง :

เราชาวนครฯ	อยู่เมืองพระ
มันในลัจจะ	ศีลธรรม
กอปรกรรมดี	มีมานะพากเพียร
ไม่เบียดเบียน	ทำอันตรายผู้ใด

ประวัติ

นครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดในประเทศไทย ที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ ๒ ของภาคใต้ (รองจากสุราษฎร์ธานี) ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๘๘๐ กิโลเมตร อดีตมีชื่อเรียกดินแดนแถบนี้หลายชื่อ ที่ตะวันตกนิยมเรียกกันมาจนกระทั่งต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ คือ “ลิกอร์” สันนิษฐานว่าชาวโปรตุเกสที่เข้ามาติดต่อกับค้าขายในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้นเป็นผู้เรียกก่อน โดยเพี้ยนมาจากคำว่า “นคร” ส่วนชื่อ “นครศรีธรรมราช” มาจากพระนามของกษัตริย์ผู้ครองนครในอดีต ทรงมีพระนามว่า “พระเจ้าศรีธรรมมาโคกราช” (ราชวงศ์ศรีธรรมมาโคกราช) มีความหมายว่า “นครอันเป็นสง่าแห่งพระราชาผู้ทรงธรรม” หรือ “เมืองแห่งพุทธธรรมของพระราชาผู้ยิ่งใหญ่” ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เมืองนครศรีธรรมราช มีฐานะเป็นเมืองชั้นเอก คู่กับเมืองพิษณุโลก มีขุนนางชั้นผู้ใหญ่ระดับเจ้าพระยา เป็นเจ้าเมือง มีบรรดาศักดิ์ตามพระโอยการตำแหน่งนาพลเรือน นาทหารหัวเมือง ว่า เจ้าพระยาศรีธรรมราชชาติเดโชไชยมไหสุริยาธิบดีอภัยพิริยบรากรมภาหุ

ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ในช่วงรัชกาลที่ 5 ได้มีการแก้ไขการปกครองหัวเมืองปักษ์ใต้ใหม่ นครศรีธรรมราชได้เปลี่ยนฐานะเป็นมณฑลนครศรีธรรมราช ในปี พ.ศ. 2439 จนกระทั่ง พ.ศ. 2475 ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง จึงได้ยุบมณฑลนครศรีธรรมราชและเปลี่ยนมาเป็นจังหวัดนครศรีธรรมราชในปัจจุบัน

เมืองคนดินนครศรีธรรมราชเป็นเมืองที่มีเสน่ห์นำไปเยื่อนมากเมืองหนึ่งนอกจากจะมีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์และสวยงาม เช่น เขาหลวงหรือชุมชนพัฒนาตัวอย่างที่บ้านคีรีวง ที่เมืองนครก็ยังเป็นแหล่งศิลปะวัฒนธรรม ทั้งหนังตะลุง โนรา ที่แฝงไว้ด้วยคติธรรม และเป็นเมืองพุทธในแดนใต้ ดังมีพระมหาธาตุวรมหาวิหาร มรดกทางวัฒนธรรมที่เมืองนครมีอยู่ในปัจจุบันนั้นได้รับการสะสมมาจากประวัติศาสตร์อันยาวนานกว่า 1,800 ปี และเป็นถิ่นกำเนิดวัดถ้ำคูหาภิมุขที่มาจากแรงที่สุทธาภาสได้ และถ้ำสูงแพร่หลายไปทั่วทุกภาคของประเทศ องค์พ่อจุฑามารามเทพหรือที่เรียกขานกันอย่างแพร่หลายในพระนามต่างๆ เช่น พระเทวราชโพธิสัตว์จุฑามารามเทพ องค์ราชันคำแห่งทะเลใต้ องค์พระเทวราชโพธิสัตว์ทั้งภาคเหนือและพระนามอื่นๆ อีกมากมาย กล่าวได้ว่า มีน้อยคนนักที่จะรู้จักตำนานความเป็นมาที่แท้จริง

ตำนานจุฑามารามเทพ

จุฑามารามเทพ ตามตำนานที่ผู้รู้ได้ศึกษาค้นคว้ามานั้น ท่านคืออดีตบุรพทิศราชเจ้าแห่งอาณาจักรศรีวิชัย สืบเนื่องมาถึงรัชสมัยของพระเจ้าศรีธรรมโศกราช เจ้าผู้ครองเมืองนครศรีธรรมราช ซึ่งในอดีตเมืองนี้มีความเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก ทั้งทางด้านอาณาจักรและศาสนจักร โดยทรงปกครองบ้านเมืองให้อยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข และขยายอาณาเขตการปกครองตลอดแหลมมลายู 12 หัวเมือง หรือที่เรียกกันว่า “เมือง 12 นักขัต” ซึ่งจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ใช้เป็นตราประจำจังหวัดจนถึงปัจจุบัน ภายหลังจากที่พระองค์สิ้นพระชนม์ได้ทรงจุติเป็นมหาเทพผู้ทรงไว้ซึ่งฤทธานุภาพ มีเทพบริวารมากมายภายใต้พระบารมี ทรงปกป้องและรักษาอาณาบริเวณแห่งราชอาณาจักรศรีวิชัยทั่วทั้งเขตคามใน 4 ทิศ อันเป็นที่มาของพระนาม ท้าวจุฑามาร ส่วนคำต่อท้ายที่ว่า รามเทพ เชื่อกันว่าหมายถึงพระมหากษัตริย์อวตารลงมาสู่โลกมนุษย์จากองค์พระนารายณ์ ส่วนพระนามพระเทวราชโพธิสัตว์ก็คงสืบเนื่องมาจากความเมตตาที่เต็มเปี่ยมด้วยบารมีธรรมที่มีต่อมวลมนุษย์ 10 ประการ ดุจดังพระโพธิสัตว์ กล่าวโดยรวมแล้ว

องค์พ่อจตุคามรามเทพ หมายถึงดวงวิญญาณของอดีตบูรพกษัตริราช
เจ้าแห่งอาณาจักรศรีวิชัยผู้ทรงรักษาคัมภีร์ครองอาณาบริเวณทั้ง 4 ทิศ
ทรงไว้ด้วยฤทธาานุภาพ และมีความเมตตาต่อมวลมนุษย์ทุกผู้ทุกนาม
เหลือประมาณ สำหรับตราสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น องค์พญารากู สุริยัน-จันทร์
ดวงตา 12 นักษัตร และเครื่องหมายจักรที่มักปรากฏอยู่ในวัตถุมงคล
จตุคามรามเทพแต่ละรุ่นนั้น ถือได้ว่าเป็นศาสตร์เฉพาะแห่งศรีวิชัยโบราณ
อันหมายถึง ปรีชาธรรมของจักรวาล

ความหมายของ “จักร” หมายถึง การหมุนเวียนเปลี่ยนไป
ของกาลเวลาที่ดำเนินไปอย่างไม่มีวันหยุดนิ่งและไม่จบสิ้น ความหมายของ
“สุริยัน-จันทร์” คือ พระอาทิตย์เทพผู้ทรงฤทธิในเวลากลางวันและพระจันทร์
เทพผู้เป็นใหญ่ในเวลากลางคืน ทั้งองค์สุริยันและองค์จันทร์ต่างกายอยู่ภายใต้
อิทธิพลขององค์พญารากู ในภพภูมิสุริยวงศ์ อันหมายถึง องค์พญารากู
สามารถกลืนกินกาลเวลาและทุกสรรพสิ่งในโลกนี้ สำหรับ “ดวงตา 12
นักษัตร” สื่อความหมายถึง การเกิดของมนุษย์ทุกผู้ทุกนาม ที่วนเวียนภายใน
นามปีทั้ง 12 นักษัตร

ทั้งนี้วัตถุมงคลจตุคามรามเทพ จึงเป็นสิ่งมงคลสักการะที่โด่งดัง
และมีมูลค่าเช่าบูชาสูงมาก เช่น พระผางจตุคามรามเทพ ที่จัดสร้างโดย
ศาลหลักเมือง จังหวัดภูเก็ต และพิมพ์กลมเล็ก หรือที่สาธุชนชาวไทย
เรียกกันว่า พิมพ์น้ำตาสดแว่น และเหรียญปิดตาพิงพากาฬ ซึ่งกล่าวกันว่า
ประสบการณ์ยอดเยี่ยมทั้ง 2 พิมพ์ ส่งผลให้มูลค่าเช่าบูชาถึงขั้นหลักหมื่น
หลักแสน และเป็นต้นแบบที่ทำให้การสร้างวัตถุมงคลจตุคามรามเทพ
กันอย่างแพร่หลาย จนได้รับการกล่าวขานกันว่า เป็นวัตถุมงคลที่แรงที่สุด
ในยุคนี้ ด้วยพุทธบารมีปณิธานธรรมแห่งพระเทวราชโพธิสัตว์จตุคามรามเทพ
ที่โปรดอนุเคราะห์ต่อมวลมนุษย์ทั้งปวงให้สามารถอยู่ได้ด้วยความร่มเย็นมีศรีสุข
และหากผู้ใดสามารถปฏิบัติอยู่ในศีลในธรรมด้วยจิตอันมั่นคงแล้วไซ้
พระโพธิสัตว์ทั้งปวงก็จะอภิบาลดูแลรักษา แม้แปรวราณาหรือวอนขอสิ่งใด
ก็จะสมหวังดังปณิธานทุกประการ

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนิน ตำบลในเมือง
วัดพระมหาธาตุเป็นพระอารามหลวงชั้นเอก
ชั้นวรมหาวิหาร เดิมชื่อวัดพระบรมธาตุ เป็น
ปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้
และประเทศไทย ตามตำนานพระบรมธาตุ
นครศรีธรรมราช กล่าวว่า เจ้าชายธนกุมารและ
พระนางเหมชาลา เป็นผู้นำเสด็จพระบรมธาตุ
มาประดิษฐาน ณ หาดทรายแก้วและสร้างเจดีย์
องค์เล็ก ๆ เป็นที่หมายไว้ ต่อมาในเบ็มหาศักราช

๑๐๘๘ (พ.ศ.๑๗๑๔) พระเจ้าศรีธรรมโศกราช ทรงสร้างเมืองนครศรีธรรมราช
ขึ้นพร้อมการก่อสร้างเจดีย์ขึ้นใหม่ พระบรมธาตุเจดีย์มีลักษณะรูปแบบ
ศิลปกรรมเป็นเจดีย์ทรงลังกาสูง ๕๕.๗๘ เมตร (กรมศิลปากรวัดเมื่อการ
บูรณะปฏิสังขรณ์ครั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘) จากฐานบัวคว่ำบัวหงายถึงปลียอด
๖.๘๐ เมตร ใช้ทองคำเนื้อสิบหุ้มโดยรอบ ภายในวัดพระมหาธาตุฯ มีวิหาร
ที่มีความสำคัญหลายหลังประดิษฐานอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระวิหารหลวง
มีความงามตามแบบสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา

พระบรมธาตุเจดีย์

ประดิษฐานอยู่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นปูชนียสถาน
อันเป็นที่เคารพสักการะอย่างสูงสุดของชาวนครศรีธรรมราชและชาวไทยได้ทั้งปวง
ไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่นอนเกี่ยวกับประวัติการสร้างตามตำนานกล่าวว่า
พระเจดีย์องค์เดิมสร้างตามความเชื่อของพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน เมื่อ
ประมาณปี พ.ศ. ๑๓๐๐ สมัยอาณาจักรตามพรลิงก์ ลักษณะเป็นสถาปัตยกรรม
แบบศรีวิชัย ต่อมาเมื่อได้มีการติดต่อสัมพันธ์กับพระภิกษุลังกา โดยเฉพาะ
ในสมัยพระเจ้าจันทรภาณุศรีธรรมราช ได้มีนิมนต์พระภิกษุลังกามาตั้งคณะสงฆ์
ในเมืองนครศรีธรรมราชเป็นการสถาปนาพระพุทธศาสนาเถรวาทลังกาวงศ์
ในระยนั้นพระบรมธาตุองค์เดิมชำรุดทรุดโทรมมาก พระภิกษุลังกาจึงได้
ช่วยกันบูรณะปฏิสังขรณ์ให้เป็นสถาปัตยกรรมแบบลังกา โดยสร้างพระสถูป
แบบลังกาครอบองค์พระเจดีย์เดิม เป็นพระสถูปทรงโอคว่ำปากกระฆังติดกับ
พื้นกำแพงแก้ว ที่มุมกำแพงแก้วมีพระบรมธาตุจำลองประดิษฐานอยู่ทั้งสี่มุม

วัดท้าวโคตร

ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนิน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง นครศรีธรรมราช เป็นวัดเก่าแก่ ภายในบริเวณมีโบราณวัตถุที่สำคัญคือ เจดีย์แบบศรีวิชัย อยู่ในสภาพปรักหักพังเหลือเพียงซากของฐาน ภายใน พระอุโบสถมีจิตรกรรมบนแผ่นไม้ ศิลปะแบบต้นรัตนโกสินทร์ วัดท้าวโคตร สร้างแต่เมื่อใดไม่ปรากฏประวัติแน่ชัดแต่ตามทะเบียนวัดของกรม การศาสนา สร้างเมื่อ พ.ศ. ๑๘๖๕ เดิมบริเวณนี้มีวัดตั้งอยู่หลายวัด คือ วัดประตูลอง วัดธาราวดี วัดวา วัดศพนเดิม วัดท้าวโคตร ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นวัดร้าง มีผู้สันนิษฐานว่า ในปี พ.ศ. ๒๔๕๒ คงได้มีการรวบรวมวัดเหล่านี้ เข้าด้วยกันเรียกว่า "วัดท้าวโคตร"

วัดหน้าพระลาน (วัดหน้าลาน)

มีเจดีย์โบราณอันศักดิ์สิทธิ์บรรจุอัฐิท่านขรวิทูต พระที่มี อิทธิฤทธิ์ในทางวิद्याคมในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายถึงสมัยกรุงธนบุรี เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของชาวเกาะสมุยเพราะเชื่อว่าท่านช่วยปกป้องคุ้มภัย ให้อยู่อย่างสงบร่มเย็นปัจจุบันได้มีการสร้างเจดีย์ครอบองค์เดิม เนื่องจาก ชาวศุขโคตรไทรหมาก ในวันจันเดือนจัน คือวันสิ้นเดือน ๕ เริ่มเดือน ๖ ประชาชนจะพร้อมใจกันมานมัสการที่วัดถือเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมา ที่ตั้งและบริเวณเดิมทาง ตั้งอยู่บริเวณแหลมลาน ตำบลแม่น้ำทางทิศเหนือ ของเกาะ ใช้เส้นทางสายหลัก ๔๑๖๔ อยู่ระหว่างบ้านแม่น้ำและบ้านใต้

ศาลพระเสื้อเมือง

ตามคติโบราณ เมื่อใดที่มีการตั้งบ้านเมืองก็มักจะสร้างศาลไว้ให้ เทพารักษ์ผู้รักษาบ้านเมืองด้วย ศาลพระเสื้อเมืองนครศรีธรรมราชตั้งอยู่ ด้านทิศใต้ของหอนาฬิกา ห่างจากศาลากลางประมาณ ๑๐๐ เมตร สันนิษฐานว่าคงจะเป็นบริเวณกลางเมืองในอดีต และคงสร้างขึ้นในสมัย อยุธยาเป็นอย่างน้อย ศาลเดิมสร้างด้วยไม้ จึงไม่เหลือร่องรอย ผู้ฟังตามกาลเวลา หลังจากนั้นเข้าได้มีการสร้างขึ้นใหม่อีกหลายครั้ง มีผู้บันทึกว่า เมื่อประมาณ ๑๐๐ ปีมาแล้วเห็นเป็นศาลไม้ หลังคามุงกระเบื้อง หันหน้าไป ทางทิศตะวันตก ภายในประดิษฐานเทพารักษ์ ๒ องค์ ลักษณะคล้ายกับ ท้าวภูเวยราชในนิทานมา วัดพระมหาธาตุ ต่อมาเมื่อบูรณะเทวรูปทั้งสองนี้ และลงรักปิดทอง ในระยะหลังปรากฏว่า ศาลพระเสื้อเมือง เป็นที่นับถือ

ของชาวจีนเป็นจำนวนมาก ศาลนี้จึงได้รับการตกแต่งจนคล้ายศาลเจ้า
ของจีนไป

พระพุทธรูป

ประดิษฐานภายในหอพระพุทธรูปบริเวณศาลากลางจังหวัด
เป็นพระพุทธรูปสำคัญที่ตามตำนานกล่าวว่า พระมหากษัตริย์ลังกาโปรดให้
สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๗๐๐ และมาอยู่ประเทศไทยในสมัยพ่อขุนรามคำแหง
มหาราช ปัจจุบันพระพุทธรูปนี้ในประเทศไทยมีอยู่ ๓ องค์ คือ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ และ
หอพระพุทธรูป จังหวัดนครศรีธรรมราช หอพระพุทธรูปนี้เดิมเป็น
หอพระประจำวังของเจ้าพระยานคร (น้อย) ภายในหอแบ่งเป็นสองตอน
ตอนหน้าเป็นที่ประดิษฐานองค์พระพุทธรูปและพระลากเงิน พระลากทอง
ส่วนหอดอนหลังเป็นที่บรรจุอัฐิของสกุล ณ นคร

หอพระอิศวร

หอพระอิศวร อยู่ริมถนนราชดำเนิน เป็นโบราณสถานในศาสนา
พราหมณ์ ลัทธิไศวนิกาย เป็นที่ประดิษฐานหัวสิงห์ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์
ของพระอิศวร และฐานโยนี รวมทั้งเทวรูปสำริดอีกหลายองค์ อาทิ เทวรูป
ศิวนาถราช พระอุมา และพระพินนาศ ปัจจุบัน เทวรูปสำริดในหอพระ
อิศวรเป็นของจำลอง ของจริงได้นำไปเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
นครศรีธรรมราช

หอพระนารายณ์

ตั้งอยู่ถนนราชดำเนิน ตรงข้ามหอพระอิศวรเป็นโบราณสถาน
ในศาสนาพราหมณ์อีกแห่งหนึ่ง อาคารหอพระนารายณ์เดิมไม่สามารถ
สืบทราบรูปแบบได้แล้ว สิ่งที่พบภายในหอพระนารายณ์ ได้แก่ เทวรูป
พระนารายณ์สลักจากหินทรายสีเทาทรงหมวกรูปกระบอกปลายสอบและ
พระหัตถ์ขวาทรงสังข์ มีอายุราวพุทธศตวรรษ ที่ ๑๐-๑๑ นับเป็นเทวรูป
ที่เก่าแก่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปัจจุบันได้เก็บรักษาไว้ใน
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช โบราณวัตถุที่จัดแสดงอยู่ใน
หอพระนารายณ์ขณะนี้คือ เทวรูปพระนารายณ์จำลองจากองค์จริงที่พบ
ในแหล่งโบราณคดีแถบอำเภอลี้ซำ

วัดเสมาเมือง

วัดเสมาเมือง ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนิน ใกล้กับหอพระอิศวร เป็นอีกวัดหนึ่งที่มีความเก่าแก่พอ ๆ กับอายุของพระบรมธาตุนครศรีธรรมราช เป็นวัดที่กษัตริย์ทรงสร้างเพื่อให้เป็นศูนย์กลางการปกครองคณะสงฆ์ของ เมืองนครศรีธรรมราชในสมัยนั้น มีหลักฐานกล่าวถึงประวัติการสร้าง วัดเสมาเมืองไว้ว่า พระเจ้าศรีธรรมไตรราช ผู้ทรงสร้างวัดนี้ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๑๓๑๘ ภายหลังจากที่ได้สร้างพระบรมธาตุแล้วเป็นเวลา ๑๘ ปี สถานที่สร้างวัดนี้ อยู่กลางเมืองนครศรีธรรมราช ในสมัยนั้นคงจะมีพระประสงค์ให้ภิกษุ ฝ่ายมหายานจำพรรษาเป็นแห่งแรก วัดนี้จึงนับเป็นต้นกำเนิดของวัดทั้งหลาย ในเมืองนครศรีธรรมราช วัดเสมาเมือง มีความสำคัญทางโบราณคดีของ เมืองนครศรีธรรมราชและศรีวิชัยเป็นอย่างมาก จารึกจากวัดเสมาเมือง ซึ่งสลักบนหินทราย เป็นรูปใบเสมา สูง ๑.๐๔ เมตร ฐานกว้าง ๕๐ เซนติเมตร และส่วนยอดกว้าง ๕๐ เซนติเมตรนั้น ได้กลายเป็นหลักฐานที่ช่วยคลี่คลาย ปัญหาทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีลงได้มาก วัดเสมาเมืองปัจจุบัน มีถนนราชดำเนินผ่านหน้าวัด ตั้งอยู่ในเขตตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช แม้ในปัจจุบันวัดนี้จะลดความสำคัญในการเป็น ศูนย์กลางการปกครองคณะสงฆ์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่บ้าง แต่ วัดเสมาเมืองก็ยังเป็นวัดที่น่าศึกษาอยู่ไม่น้อย

กำแพงเมืองเก่า

เชื่อว่ากำแพงเมืองคูเมืองครั้งแรกสุดของเมืองนครศรีธรรมราช สร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าศรีธรรมไตรราช กำแพงเมืองคงเป็นกำแพงดินมี คูน้ำล้อมรอบ ต่อมาในสมัยหลังจึงได้ก่ออิฐขึ้นบนแนวคันดิน กำแพงเมือง นครศรีธรรมราช ได้มีการบูรณะหลายครั้ง แต่ทุกครั้งยังคงรักษาแนว กำแพงเดิมไว้ การก่อสร้างกำแพงก่ออิฐปรากฏชัดเจนในสมัยอยุธยา ในราวปี พ.ศ. ๑๙๕๐ สมัยสมเด็จพระรามาเมศวรแห่งกรุงศรีอยุธยาเสด็จไปตีล้านนาได้ และกวาดต้อนผู้คนมาไว้ที่เมืองนคร ชาวล้านนาจึงนำเอาแบบการก่อสร้าง กำแพงมาจากเมืองเชียงใหม่มาซ่อมแซมกำแพงเมืองนครศรีธรรมราช ทำเป็นกำแพงแบบปึกเสาปูนดิน ต่อมาสมัย พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ตรงกับสมัยเจ้าพระยาานครศรีธรรมราช (พัต) ได้มีการซ่อมกำแพง เมืองอีกครั้งหนึ่ง ก่อนจะมีการบูรณะต่อมาโดยกรมศิลปากร

ศาลาประดู่หก

อยู่ริมถนนราชดำเนิน เดิมเป็นศาลานอกกำแพงเมืองตรงประตูชัยเหนือ อันเป็นที่พักของคนเดินทาง ซึ่งเข้าเมืองไม่ทัน เพราะประตูเมืองปิดเสียก่อน ศาลาแห่งนี้ตั้งอยู่ระหว่างต้นประดู่ (ต้นไค้) หกต้น ชาวนครเรียกว่า “หลาไค้หก” ศาลาหลังที่มีอยู่ทุกวันนี้สร้างขึ้นใหม่เป็นศาลาทรงไทยอยู่ริมถนนราชดำเนิน ส่วนต้นประดู่ทั้งหกต้นได้ตายไปหมดแล้วทางเทศบาลจึงปลูกขึ้นใหม่เพื่อเป็นที่ระลึกถึงประตูทั้งหกต้น

วิหารพระสูง

พระวิหารสูงเป็นปูชนียสถานที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของเมืองนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ใกล้บริเวณสนามหน้าเมือง อยู่ในเขตวัดโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช ๒ คำว่า “วิหารพระสูง” คงจะเรียกกันตามลักษณะการก่อสร้าง เพราะได้สร้างบนเนินดินที่สูงกว่าระดับพื้นดินปกติถึง ๒.๓๐ เมตร นับว่าเป็นศาสนสถานองค์เดียวที่ตั้งอยู่สูงกว่าระดับพื้นดินมาก วิหารพระสูงยังไม่ปรากฏเอกสารที่ได้กล่าวถึงประวัติไว้อย่างแน่ชัด อย่างไรก็ตามจากการศึกษาลักษณะของสถาปัตยกรรม ประติมากรรมและจิตรกรรมฝาผนังพอจะกล่าวได้ว่าคงจะสร้างมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนปลาย หรือราวพุทธศตวรรษที่ ๒๓ - ๒๔ วิหารพระสูงเป็นอาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีลักษณะการก่อสร้างโดยการเรียงอิฐเป็นชั้น แต่ทุกชั้นนั้นเรียงตามแนวนอนและขวางสลับกันไปเรื่อย ๆ ภายในพระวิหารสูงมีองค์พระพุทธรูปปางมารวิชัยพระประธาน แกนทำด้วยดินเหนียวผสมเป็นแกนอยู่ภายใน โอบด้วยปูนปั้นตั้งอยู่บนฐานชุกชี

สระล้างดาบศรีปราชญ์

ตามตำนานว่าเป็นอนุสรณ์การตายของศรีปราชญ์ กวีเอกของกรุงศรีอยุธยาที่ถูกเนรเทศมาอยู่ที่เมืองนครศรีธรรมราช ต่อมาทำความขัดเคืองแก่เจ้านครศรีธรรมราช จึงถูกสั่งประหาร หลังจากประหารศรีปราชญ์แล้วเพชฌฆาตได้นำดาบมาล้างที่สระนี้ เล่ากันว่าแต่เดิมสระล้างดาบมีขนาดใหญ่มากคือตั้งแต่บริเวณหลังจวนผู้ว่าราชการจังหวัดปัจจุบัน จนถึงหลังโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช แต่ต่อมาเกิดดินขึ้น และบางส่วนก็ต้องถมเพื่อตัดถนน จึงเหลือให้เห็นเพียงสระที่อยู่ในเขตโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราชเท่านั้น

อุทยานแห่งชาติเขาลง

อุทยานแห่งชาติเขาลง ครอบคลุมพื้นที่ของอำเภอเมือง อำเภอพิบูล อำเภอพรหมคีรี อำเภอลานสกา อำเภอดวาง กิ่งอำเภอช้างกลาง และกิ่งอำเภอนบพิตำ มีเนื้อที่ประมาณ 570 ตารางกิโลเมตร ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2517 ประกอบด้วยเทือกเขาที่สลับซับซ้อน มียอดเขาลงเป็นยอดเขาสูงสุดประมาณ 1,835 เมตรจากระดับน้ำทะเล ซึ่งสูงที่สุดในภาคใต้เป็นแหล่งของต้นน้ำลำธารและคลองต่าง ๆ กว่า 15 สาย มีสภาพเป็นป่าดงดิบชื้นและป่าดิบเขา เส้นทางเดินในอุทยานเป็นวงรอบ มีธรรมชาติที่สวยงามและมีความหลากหลายทางชีวภาพ มีพืชและสัตว์ที่หายากอยู่มากมาย อุทยานแห่งนี้ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม (Thailand Tourism Awards) ประจำปี 2541 รางวัลยอดเยี่ยมประเภท แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเดินทางมาท่องเที่ยว คือเดือนมกราคม-เดือนกรกฎาคม

นอกจากในเขตอุทยานจะมีน้ำตกแล้ว อุทยานยังมีน้ำตกที่อยู่ในอำเภอต่าง ๆ เช่น น้ำตกพรหมโลก น้ำตกย้ายเขี้ยว หรือน้ำตกโนเขี้ยว ในอำเภอพรหมคีรี น้ำตกกรุงชิง กิ่งอำเภอนบพิตำ น้ำตกท่าแพ อำเภอ ลานสกา น้ำตกสวนอ้อย อำเภอดวาง

สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจบริเวณอุทยาน ได้แก่

น้ำตกกระโสม ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราช ไหลลงมา จากยอดเขาลดหลั่นลงมาเป็นชั้น ๆ มีหนานหรือชั้นถึง 19 ชั้น เช่น หนานผึ่ง หนานน้ำรวง หนานตาตฟ้า และหนานสอยดาว เป็นหนานที่สูงที่สุดประมาณ 1,300-1,400 เมตร พระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์ของ ไทยเคยเสด็จประพาสน้ำตกแห่งนี้ คือพระปรมมาภิไธยย่อของรัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6 คือ "จปร." และ "วปร."

น้ำตกกรุงชิงเป็นน้ำตกที่สวยงามและสำคัญของอุทยานแห่งชาติ เขาลง ที่ตั้งอยู่ในตำบลกรุงชิง ชื่อ "กรุงชิง" มาจากคำว่า "ต้นชิง" ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้ตระกูลปาล์มชนิดหนึ่งที่อยู่มากในเขตนี้ น้ำตกกรุงชิงมีอยู่ หลายชั้น ชื่อต่างกันไป เช่น หนานมัตแพ หนานผ่นแสนหัว หนานปลิว หนานจน หนานโจร หนานต้นค้อ หนานวังเรือบิน ชั้นที่น่าดูมากที่สุดได้แก่

“หนานผ่นแสนห้า” เพราะน้ำตกจากหน้าผาสูงชันประมาณ 100 เมตร กระแสน้ำแผ่เป็นผืนกว้างกระจายออกเป็นละอองเหวือม่านผ่น ไม่จับกัน เป็นเกลียวตึงน้ำตกทั่วไป จึงเรียกว่า “ผ่นแสนห้า” และด้วยความงดงามของน้ำตกชั้นนี้จึงได้ปรากฏภาพของน้ำตกอยู่ด้านหลังธนบัตรราคา 1,000 บาท แบบเก่าของไทยอีกด้วย บริเวณน้ำตกกรุงชิงอยู่ในความขัดแย้งระหว่างผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยและรัฐบาลไทย บริเวณที่ทำการของอุทยานฯ มีบริเวณบ้านพัก สถานที่กางเต็นท์ ห้องประชุมและร้านอาหารสำหรับนักท่องเที่ยวและกลุ่ม / คณะที่สนใจใช้พื้นที่เพื่อจัดการอบรมหรือจัดการประชุมได้

เขาพลายดำ

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แห่งทะเลใต้ ตั้งอยู่ที่ตำบลทุ่งใน อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ห่างจากจังหวัดนครศรีธรรมราช 86 กิโลเมตร มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง คือ หาดหินงาม หาดในเพลา เขาพลายดำวันนี้อย่างคงสภาพป่าที่สมบูรณ์ สถานที่นี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พันธุ์ไม้ป่าและสัตว์ป่า

แหล่งท่องเที่ยวเขาพลายดำ ได้แก่

- สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่านครศรีธรรมราช
- ทุ่งไสนุ่น จุดชมทิวทัศน์นาชนโคในทิวเขา - เย็น
- หินงามรางหัด แหล่งตกปลาและสถานที่พักผ่อน
- หาดทุ่งไสน์ หาดทรายขาวสะอาดมีทิวสนเรียงเป็นแนวยาวตลอดริมหาด
- ผาพลายดำ จุดชมวิวกว้างทัศนียังดงามตระการตา
- น้ำตกหนานไผ่ ลักษณะเป็นทางลาดซึ่งเรียกว่า ‘หนาน’ ด้านบนของน้ำตกเป็นป่าไผ่เรียกติดปากกันว่า ‘หนานไผ่’
- น้ำตกหนานแคย ก้อนหินเรียงตัวกันมองเห็นเป็นรูปร่างต่าง ๆ
- อ่าวห้องยาง อ่าวที่มีความสวยงามท่ามกลางหุบเขา
- วัดโลมา อ่าวที่ติดกับภูเขาสูงชัน ก้อนหินน้อยใหญ่เรียงรายเป็นทางยาว
- หินกอง เป็นลักษณะการเรียงตัวของหินที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ อยู่บนอ่าวห้องยาง มีปลาชุกชุม

- จุดชมผีเสื้อ เป็นจุดที่รวบรวมผีเสื้อหลายชนิดไว้ด้วยกัน
เหมาะสำหรับการศึกษาทางธรรมชาติของผีเสื้อ
- เขาหลัก เป็นภูเขาหินปูนขนาดเล็ก มีสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์
เหมาะสำหรับเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ภายในเขาหลัก
ประกอบด้วย ถ้ำ 3 แห่ง ได้แก่ ถ้ำสว่าง ภายในถ้ำเป็น
ห้องโถงขนาดกลาง มีหินงอก หินย้อยที่เพดาน มีช่องให้
แสงสว่างเข้า สามารถมองเห็นลักษณะภายในถ้ำได้บางส่วน
ถ้ำไม้ค้ำ มีขนาดเล็ก ความเชื่อก่อนเข้าถ้ำ ต้องหาไม้แข็งแรง
มาค้ำปากถ้ำเอาไว้ เพื่อป้องกันการปิดของปากถ้ำ ถ้ำน้ำย้อย
ภายในถ้ำมีหินงอก หินย้อย ที่สวยงาม ซึ่งเกิดจากชั้นหินปูน
ทางขึ้นจะเป็นทางชัน
- เขาซูกาน เป็นภูเขาหินปูนขนาดเล็ก เป็นที่ตั้งของสำนักสงฆ์
เขาซูกาน มีสิ่งสำคัญอยู่เป็นจำนวนมาก

กฎทรงไทย

กฎทรงไทย หรือ กฎร้อยปี ตั้งอยู่ในวัดวังตะวันตก ริมถนน
ราชดำเนิน ตามประวัติกล่าวว่า เมื่อครั้งเจ้าจอมมารดาพรางประทับอยู่ที่
วังตะวันตก โปรดให้ปรับปรุงป่าซีเรตตรงข้ามกับวังตะวันตกให้เป็น
อุทยานวังตะวันตก ครั้นเจ้าจอมมารดาพรางสิ้นชีพิตักษัยลง เจ้าพระยานคร
(น้อย) ผู้บุตรได้ใช้สถานที่แห่งนี้เป็นที่ปลงพระศพ และสร้างขึ้นใหม่ให้เป็น
วัดวังตะวันตกคู่กับวังตะวันออก ต่อมาเมื่อ พ.ศ.2431 พระครูกาชาด (ย่อง)
พร้อมด้วยสาธุศรัทธาได้สร้างกุฏิขึ้นหมู่หนึ่ง ด้วยประสงค์เพื่อ “เป็สิ่งธุระสงฆ์
ที่วังวนด้วยจากฟากฝ่ายและได้อุ่อาศัยเอาเรียนพระธรรมบำรุงพุทธศาสนา
ให้เจริญ” โดยใช้เวลาในการก่อสร้างนานถึง 13 ปี เป็นกุฏิไม้ทรงไทยเรือน
เครื่องสับ 3 หลัง มีหลังคาจั่ว แต่ละหลังคาคอลัมเชื่อมต่อกัน ตัวเรือนฝาปะกน
ตามประตู หน้าต่างและช่องลม ประดับด้วยลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของ
เมืองนคร ปี พ.ศ. 2535 สมาคมสถาปนิกสยามคัดเลือกกุฏิวัดวังตะวันตก
ให้เป็นอาคารอนุรักษ์ดีเด่น ประเภทปูชนียสถานและวัดวาอาราม

บ้านหนังตะลุงสุชาติ ทรัพย์สิน

บ้านหนังตะลุงสุชาติ ทรัพย์สิน เลขที่ 10/18 ถนนศรีธรรมโศก 3
คลองตันก้องถิ่น ผู้ซึ่งได้รับรางวัลยอดเยี่ยมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (ไทยแลนด์
ทัวริซึม อวอร์ด) ประจำปี 2539 รางวัลดีเด่นประเภทวัฒนธรรมและ
โบราณสถาน บ้านหนังตะลุงสุชาติเป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายตัวหนังตะลุง
และหนังใหญ่ อีกทั้งยังมีการแสดงในลักษณะสาธิตในบริเวณบ้านหนังตะลุง
นอกจากนี้ยังได้แบ่งพื้นที่เพื่อจัดเป็นพิพิธภัณฑ์แสดงเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน
และพิพิธภัณฑ์หนังตะลุงนานาชาติ สนใจเข้าชมและศึกษาศิลปวัฒนธรรม
ได้ทุกวัน ที่ โทร. (075) 346394

ศาลหลวง - ดันไทรศักดิ์สิทธิ์

นายจำนุญ พลายด้วง ราษฎร ตำบลแม่แจ๋มอยู่หัวใต้กรามังคฆุส
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่เสาร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545
เวลา 20.00 น. ถึงต้นไทรโบราณ ขนาดใหญ่ที่ขึ้นขวางแนวเขตรอย
ชะวอด - แพรกเมือง ในโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมา
จากพระราชดำริ ที่ตำบลเกาะเกด อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
ดำเนินงานต้องหยุดชะงักเนื่องจากเครื่องปั้นดินเผาแตก และรถแบ็คโฮ
จะดับทุกครั้งทีเข้าไปใกล้ต้นไทรต้นนี้ และมีคนงาหล่มป่วย เชื่อกันว่า
เกิดจากอาถรรพ์ต้นไทร และบริเวณใต้ต้นไทรพบซากกระดูกคน สัตว์
ต่าง ๆ รวมทั้งเปลือกหอยทะเล เมื่อประชาชนในละแวกใกล้เคียงทราบข่าว
ต่างก็เดินทางเยี่ยมชมกันเฝ้า ตั้งเครื่องเซ่นไหว้และขอให้โชคต่าง ๆ
ซึ่งต่างก็สมหวังในสิ่งที่ขอ และชาวบ้านมีความเชื่อว่าต้นไทรต้นนี้มีความ
ศักดิ์สิทธิ์ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงรับสั่งให้ ตั้งศาลหลวง
และประกอบพิธีบวงสรวงเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2547 โดย ดร.สุเมธ
ตันติเวชกุล กรรมการและเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนาเป็นประธานในพิธีฯ
ศาลหลวงทำด้วยไม้สักทั้งหลัง บริเวณโดยรอบปูด้วยหินอ่อน มีทัศนียภาพ
ที่สวยงามมาก มีต้นไทรใหญ่ น้อย ขึ้นเด่นเป็นสง่า ในช่วงวันหยุดเทศกาล
และวันนักขัตฤกษ์ต่าง ๆ ได้มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ
โดยเฉพาะชาวสิงคโปร์ มาเลเซีย จะเดินมากราบไหว้และเยี่ยมชม
ศาลหลวง - ดันไทรศักดิ์สิทธิ์ ด้วยความเชื่อและศรัทธาว่า ศาลหลวง - ดันไทร
มีความศักดิ์สิทธิ์ ให้ โชคลาภ เป็นสิริมงคล และมีความปลอดภัย และ

ด้วยสำนักในพระมหากษัตริย์คุณ ประชาชนชาวอำเภอเชียรใหญ่และ
ชาวลุ่มน้ำปากพนังร่วมกันจัดงานสักการะศาลหลวง - ต้นไทรศักดิ์สิทธิ์
เพื่อเป็นสิริมงคลในช่วงเทศกาลสงกรานต์เป็นประจำทุกปี

วัดเขาแก้ววิเชียร

วัดเขาแก้ววิเชียร ตั้งอยู่ บนเนินเขาเล็ก ๆ กลางทุ่งนา ใน
หมู่ที่ 9 ตำบลเชียรใหญ่ อำเภอเชียรใหญ่ เดิมวัดนี้เรียกว่า วัดเขาวิเชียร
ตามหลักฐานจารึกที่ระฆัง ซึ่งปัจจุบันระฆังใบนี้เก็บรักษาไว้ที่วัดพระมหาธาตุ
อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช วัดเขาแก้ววิเชียรเป็นวัดที่เก่าแก่ก่อสร้างมา
ไม่น้อยกว่า 400 ปี จากการพิสูจน์หลักฐาน เจดีย์วัดเขาแก้ววิเชียร โดย
กรมศิลปากร นอกจากนี้ที่วัดมีพระปญญาเป็นพุทธรูปเก่าแก่ และเจดีย์
เก่าแก่ ชื่อเจดีย์พระติลิมุ่ย ชาวบ้านมักจะไปกราบไหว้ขอให้นบุตรหลานสอบ
เข้าทำงาน มักจะได้ตามดั่งขอ มีบ่อน้ำมากถึง 11 บ่อ มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน
และเป็นสถานที่ร่มรื่น พักผ่อนหย่อนใจ เป็นสถานที่ศึกษาพันธุ์ไม้หลายชนิด
นอกจากนี้ที่วัดเขาแก้ววิเชียร มีสิ่งจำนวน 100 กว่าตัว เป็นสิ่งสูงใหญ่
ซึ่งอาศัยร่วมกันในชุมชนบ้านเขาแก้ววิเชียร

อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง

อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง หรือเรียกกันทั่วไปว่า "น้ำตกโยงสไลเดอร์"
มีพื้นที่ประมาณ 126,675 ไร่ ครอบคลุมท้องที่อำเภอทุ่งสง อำเภอฉวาง
อำเภอนาบอน ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ.
2530 มีสภาพป่าและทิวทัศน์ที่อุดมสมบูรณ์และสวยงามอีกแห่งหนึ่ง โดย
เฉพาะน้ำตกโยงที่มีลักษณะเป็นกระแสน้ำที่รวมกันเป็นแกสิยวเชือกเส้นมหึมา
ตกจากหน้าผาสูงชันสู่เบื้องล่างที่มีลักษณะเป็นอ่างน้ำขนาดใหญ่ นอกจากนี้
ยังมีน้ำตกปลิวที่บริเวณป่าแพรงเป็นน้ำตกขนาดเล็ก สูงประมาณ 25 เมตร
มีทางเดินขึ้นจากบ้านน้ำร้อนไปจนถึงชั้นบนสุดใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง
การเดินทางไปยังอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง จากตัวเมืองใช้เส้นทางสาย
นครศรีธรรมราช - ทุ่งสง เป็นระยะทางประมาณ 50 กิโลเมตร แล้วให้แยก
เข้าไปทางขวาอีกประมาณ 3 กิโลเมตร ก็จะถึงเขตอุทยานฯ มีสถานที่
ตั้งเด่นที่ไว้บริการนักท่องเที่ยว

เขายะเลปากพองและแหลมตะลุมพุก

เป็นสถานที่ที่สวยงามและมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
ของจังหวัดนครราชสีมา การเดินทางมาชมความงามของน้ำตกผาน้ำทิพย์

น้ำตกอ้ายเขียว

น้ำตกอ้ายเขียว หรือในเขียว อยู่ในตำบลทอนหงส์ ห่างจาก
อำเภอเมือง ประมาณ 30 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 4016
ใช้เส้นทางเดียวกับน้ำตกพรหมโลก แต่เลยไปจนถึงกิโลเมตรที่ 24 มีทาง
แยกซ้ายเข้าไปอีก 5 กิโลเมตร ต้นน้ำเกิดจากเขาหลวงเช่นกัน มีทั้งหมด
15 ชั้น เช่น หานช่องไทร หานบึงหม่ หานไม้ไผ่ หานเสือผ่าน
หานบุปผาสวรรค์ หานหินกอง หานหัวช้าง หานไทรกวาดลาน
หานผาแฝด สภาพทั่วไปยังคงเป็นป่าดิบ สองข้างทางเข้าน้ำตกเป็นสวนพื
ชานครเรียกว่า "พืปากพอง" เพราะมีรสเผ็ดร้อน กลิ่นหอม การเดินทาง
ไปชมน้ำตกควรจะไปในช่วงหน้าฝนเพราะน้ำจะไหลแรงเป็นสายสีขาวจาก
ผาสูง ลูสุดขึ้น และหากจะชมทิวทัศน์ยอดเขาหลวงซึ่งมีความสูงจากระดับ
น้ำทะเล 1,835 เมตร ควรไปชมที่น้ำตกแห่งนี้

น้ำตกพรหมโลก

น้ำตกพรหมโลกอยู่ในตำบลพรหมโลก ห่างจากตัวเมืองไปตาม
ทางหลวงหมายเลข 4016 (นครราชสีมา-พรมคีรี) ถึงกิโลเมตรที่ 20
มีทางแยกซ้ายเข้าทางหลวง 4132 อีกประมาณ 5 กิโลเมตร จัดว่าเป็น
น้ำตกขนาดใหญ่ที่มีลานหินกว้างและสวยงามแห่งหนึ่ง มีต้นน้ำจากเทือกเขา
นครราชสีมาไหลลงมาบนแผ่นหิน 4 ชั้น (หาน) ได้แก่ หานบ่อน้ำวน
หานวังไม้ปัก หานวังหัวบัว หานวังอ้ายแล สายน้ำไหลผ่านหมู่ไม
นานาพันธุ์ริมเชิงเขา แล้วไหลไปเป็นคลองท่าแพและลงสู่อ่าวไทยที่ตำบล
ปากพูน

น้ำตกกำแพง

น้ำตกกำแพงอยู่ในหมู่ที่ 14 ตำบลช้างกลาง สามารถเดินทางจากตัวเมืองนครศรีธรรมราชไปตามเส้นทางสายนครศรีธรรมราช-จันดี-ฉวาง-บ้านลือ (ทางหลวงหมายเลข 4015) ระยะทางประมาณ 36 กิโลเมตร และมีทางแยกขวามือมีป้ายบอกทางเข้าน้ำตกประมาณ 2 กิโลเมตร น้ำตกกำแพงมีความสวยงามไม่แพ้ที่อื่น มีทั้งหมด 10 ชั้น ชั้นที่นักท่องเที่ยวสามารถเล่นน้ำได้ คือ หานแพน้อย หานนางควน และหานแดง

ประเพณีจังหวัดนครศรีธรรมราช

ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ

พระบรมธาตุเจดีย์เป็นเสมือนตัวแทนขององค์พระพุทธเจ้า ซึ่งชาวนครฯ เชื่อมั่นว่ามีบุญญาภินิหารหาที่เปรียบมิได้ ทั้งนี้เพราะว่าภายในพระเจดีย์ได้ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุไว้ ในปีหนึ่งๆ พุทธศาสนิกชนจะบูชาองค์พระธาตุเจดีย์ด้วยการจัดขบวนแห่พระบรมขันธ์องค์เจดีย์เพื่อความเป็นสิริมงคลและนำมาซึ่งความสำเร็จในการดำรงชีพทุกด้านประเพณีนี้จัดขึ้นปีละ ๒ ครั้ง ซึ่งจะทำกันในวันมาฆบูชา คือในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ และในวันวิสาขบูชา คือในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖

ประเพณีเทศกาลเดือนสิบ

เป็นประเพณีที่ยิ่งใหญ่มากของชาวภาคใต้และนครศรีธรรมราช งานประเพณีนี้เริ่มในวันแรม ๑ ค่ำถึงแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ ของทุกๆ ปี ประเพณีเทศกาลเดือนสิบ เป็นงานบุญเพื่อแสดงความกตัญญูต่อบุพการี ซึ่งล่วงลับไปแล้ว ตามความเชื่อทางพุทธศาสนาว่าผู้ล่วงลับไปแล้วมีบาปมากจะตกนรกและกลายเป็น “เปรตชน” หรือเปรต จะถูกปล่อยตัวจากนรกเพื่อให้ขึ้นมาพบญาติพี่น้องและลูกหลานของตนในเมืองมนุษย์ในวันแรม ๑ ค่ำ เดือนสิบ และให้กลับลงไปอยู่ในนรกดังเดิมก่อนพระอาทิตย์ขึ้นในวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือนสิบ ผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่จึงพยายามหาอาหารต่าง ๆ ไปทำบุญตามวัดเพื่ออุทิศส่วนกุศลแก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว เริ่มในวันแรม ๑๓ ค่ำ ซึ่งเป็น “วันจ่าย” หมายถึง วันออกจ่ายจ่ายซื้อของที่จำเป็นในการจัดตกแต่ง “หมรับ” (สำรับ) ในวันแรม ๑๔ ค่ำ คือวัน “ยกหมรับ” หมายถึง การยก “หมรับ” ไปวัดหรือวันรับตายายและวันที่ผู้ล่วงลับจะต้องกลับลงไปอยู่ในนรกตามเดิม

คือวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือนสิบ เรียกว่า “วันมังสูกุล” หรือวันส่งตายาย สำหรับ
หมรับในปัจจุบันนี้ได้มีการพัฒนาจากการจัดหมรับแบบดั้งเดิมเป็นการตกแต่ง
ให้สวยงามมากขึ้น โดยมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแบบโบราณและจัดให้มี
การแข่งขันการจัดหมรับขึ้นอีกด้วยโดยจะมีพิธีชบวนแห่แห่นกันอย่างสวยงาม
ตลอดแนวถนนราชดำเนินในวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือนสิบ

ประเพณีชักพระ หรือ ลากพระ:

อิทธิพลของวัฒนธรรมอินเดียได้กระจายสู่แนวคิดของ
ชาวนครศรีธรรมราชสืบต่อกันมา ถือว่าเป็นการแสดง ความ
ยินดีที่พระพุทธองค์เสด็จกลับจากดาวดึงส์ จึงอัญเชิญขึ้น
ประทับบนบุษบกที่เตรียมไว้แล้วแห่แหนไปยังที่ประทับ ส่วนเหตุผล
แท้จริงของชาวนครฯ ในการปฏิบัติคือการอัญเชิญพระพุทธรูป
ปางอุ้มบาตรออกแห่แหนหลังจากอยู่ในพรรษาเป็นเวลานานแล้ว
เพื่อเป็นการผ่อนคลายความจำเจและประกวดประชันความเลื่อมใส
ศรัทธากัน จะทำกันในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ โดยยกมหรหิยานั้นประมาณ
๗ วัน จะมีการตีกลอง รำวงรับเรียกว่า “คุ่มพระ” และตกแต่งบุษบกสำหรับ
ประดิษฐานพระพุทธรูปปางอุ้มบาตร (พระลาก) การลากพระนิยมทำกัน
ในวันออกพรรษาเพียงวันเดียวโดยลากออกจากวัดลงแม่น้ำไปชุมนุมกันที่
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ และลากกลับวัดในวันรุ่งขึ้น

กีฬาชนวัว

ถือเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้อย่างหนึ่ง และเป็นกีฬาท้องถิ่น
อันสืบทอดมาเป็นเวลานานของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีวิธีการอย่างละเอียด
และมีขั้นตอน ตั้งแต่การคัดเลือกโคตัวผู้พันธุ์ดี ลักษณะดี สายเลือดดี เพื่อ
เลี้ยงและฝึกฝนอย่างใกล้ชิด การชนโค จะจัดให้มีขึ้นทุกสัปดาห์โดยหมุนเวียน
กันไปตามอำเภอต่างๆ ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากตัวจังหวัดมากนัก ได้แก่ อำเภอเมือง
อำเภอปากพนัง อำเภอดงควายและอำเภอทุ่งสง

ประเพณีอาบน้ำคนแก่

การอาบน้ำคนแก่เป็นประเพณีเกี่ยวเนื่องมาจากประเพณีสงกรานต์ ชาวนครศรีธรรมราชเชื่อว่าในวันที่ ๑๔ เมษายน เทวดาที่เฝ้ารักษาเมืองทั้งหลายจะพากันขึ้นไปเมืองสวรรค์กันหมด ทั้งเมืองจึงปราศจากเทวดา วันนี้จึงเรียกว่า “วันว่าง” คือเป็นวันที่ทุกสิ่งทุกอย่างว่างเทวดาคும்ครอง ชาวบ้านจะหยุดทำกิจการงานทุกอย่างเก็บสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ หมด ครกและสากตำข้าวก็จะแช่เอาไว้สามวัน ในวันว่าง ชาวบ้านจะนำภัตตาหารและเครื่องนมัสการต่าง ๆ ไปทำบุญที่วัดใกล้บ้าน เสร็จแล้วจึงไปสักการะและสรงน้ำพระพุทธรูปที่หน้าเมือง และนิยมรอน้ำจากการสรงน้ำพระพุทธรูปที่หน้าเมือง เพื่อนำไปไว้ใช้ในงานมงคลที่บ้านของคนอีกด้วย เมื่อสรงน้ำพระพุทธรูปเสร็จแล้ว ชาวนครศรีธรรมราชจะนำอาหาร เครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้ไปให้ญาติคนแก่ที่ตนเคารพนับถือแล้วขออาบน้ำให้ท่านด้วย เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว แสดงถึงความกตัญญูต่อบุคคลผู้มีพระคุณ อันได้แก่ คนแก่ในตระกูล บิดา มารดา ตลอดจนผู้ที่ตนเคารพนับถือทั้งหลาย และเป็นการพอบุณกันระหว่างญาติพี่น้อง ซึ่งก่อให้เกิดความผูกพันกันในวงศ์ญาติ สร้างความสนิทสนมกลมเกลียวรักใคร่กันในตระกูลยิ่งขึ้น

ประเพณีอาบน้ำคนแก่ อยู่ในช่วงระยะเวลาของวันที่ ๑๓ - ๑๕ เดือนห้า (เมษายน) ของทุกปี ซึ่งจะเลือกเอาวันไหนก็ได้

ประเพณีสวดถ้ำ

ในวันธรรมสวนะ พุทธศาสนิกชนจะมาทำบุญฟังธรรมกัน ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ซึ่งถือกันว่าเป็นศูนย์กลางของพระพุทธศาสนา มาแต่โบราณ จึงมีชาวบ้านมาทำบุญกันมากเป็นพิเศษ สถานที่ที่จัดให้มีภิกษุสงฆ์มาเทศนา คือในวิหารคดหรือพระระเบียง ชาวนครศรีธรรมราชเรียกว่า “ด้าย” การเทศน์ของพระภิกษุสงฆ์จะมีด้านละหนึ่งธรรมมาสน์ เป็นอย่างน้อย การไปฟังเทศน์ฟังธรรม ชาวบ้านจะต้องเตรียมตัวไปนั่งรอที่พระระเบียงก่อนที่พระสงฆ์จะไปถึง ในขณะที่นั่งรอ บางคนก็พูดคุยสนทนา เรื่องราวต่าง ๆ บางคนก็มีเรื่องราวมาบอกเล่าสู่กันฟัง บางคนนั่งอยู่เฉย ๆ ทำให้น่าเบื่อ ในที่สุดจึงเกิดความคิดเห็นพ้องกันว่าควรหาหนังสือมาสวดจนกว่าพระจะมาเทศน์ เพื่อจะได้ฟังกัน ได้ทั้งความเพลิดเพลินและความรู้

เส้นทางสู่จังหวัดนครศรีธรรมราช

รถยนต์

เส้นทางหลวงหมายเลข ๔ กรุงเทพฯ-ประจวบคีรีขันธ์-ชุมพร แล้วใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๑ ผ่านสุราษฎร์ธานี-ทุ่งสง จนถึงนครศรีธรรมราช หรือถึงอำเภอพุนพิน สุราษฎร์ธานีแล้วใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๔๐๑ เลียบชายฝั่งทะเลไปจนถึง

ทางรถไฟ

จากสถานีรถไฟหัวลำโพง มีขบวนรถเร็ว และรถด่วน ไป นครศรีธรรมราช สอบถามรายละเอียดได้ที่ โทร. ๒๒๓๓-๗๐๑๐, ๒๒๓๓-๗๐๒๐ หรือสถานีรถไฟนครศรีธรรมราช โทร. (๐๗๕) ๓๕๖๓๖๔, ๓๕๖๑๒๙

รถโดยสารประจำทาง

มีรถโดยสารธรรมดาและรถโดยสารปรับอากาศของ บ.ข.ส. และของเอกชน ออกจากสถานีขนส่งสายใต้ ถนนบรมราชชนนี สอบถาม รายละเอียดได้ที่ โทร. ๔๓๕-๑๑๙๙ (รถปรับอากาศ) และโทร. ๔๓๔-๕๕๕๗-๘ (รถโดยสารธรรมดา)

ทางอากาศ

การบินไทย มีเที่ยวบินไป/กลับนครศรีธรรมราชทุกวัน สอบถาม รายละเอียดได้ที่ บริษัท การบินไทย จำกัด โทร. ๒๘๐-๐๐๖๐ และการบินไทย นครศรีธรรมราช โทร. (๐๗๕) ๓๔๒๔๔๑, ๓๔๓๘๗๔

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลแขวง
และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง
พ.ศ. ๒๔๙๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๙
เป็นปีที่ ๑๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลแขวง และให้มีวิธีพิจารณาความอาญาเป็นพิเศษในศาลแขวง เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีรวดเร็วยิ่งขึ้น และเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหกลสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ตั้งศาลแขวงตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมขึ้นในทุกจังหวัด ในจังหวัดหนึ่งจะมีศาลแขวงกี่ศาล และมีเขตอำนาจเพียงใด และจะเปิดทำการได้เมื่อใด ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

ศาลแขวงที่ได้ตั้งขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงมีอยู่ต่อไป และมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

การเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแขวง ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๔

มาตรา ๒๙ คดีอาญาทั้งหลายซึ่งอยู่ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน การดำเนินคดีของพนักงานอัยการ หรือการพิจารณาของศาลก่อนวันใช้วิธีพิจารณาความอาญาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คงเป็นไปตามกฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนนั้นจนกว่าจะถึงที่สุด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ในเวลานี้ศาลแขวงยังไม่ได้จัดตั้งขึ้นทุกจังหวัด เป็นการสมควรที่จะได้จัดตั้งศาลแขวงขึ้นทุกจังหวัดเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว นอกจากนี้ยังควรมีวิธีการสำหรับศาลแขวงเป็นพิเศษ เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เช่นในการณีปกติศาลแขวงเป็นผู้อนุญาตให้ออกหมายจับหรือหมายค้น และให้มีการแต่งตั้งราษฎรธรรมดาเป็นผู้พิพากษาสมทบประจำศาลแขวงเป็นต้น

๑. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๗๓ ตอนที่ ๗๘ หน้า ๑๐๓๙ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๔๙๙

๒. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๗๗ ตอนที่ ๒๘ หน้า ๒๖๔ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๐๓

๓. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๙๑ ตอนที่ ๑๗๕ หน้า ๒๐ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๗

๔. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๐๖ ตอนที่ ๑๔๙ หน้า ๑ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๒

๕. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๓ ตอนที่ ๖๑ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙

พระราชกฤษฎีกา

กำหนดจำนวน เขตอำนาจ และวันเปิดทำการของศาลแขวง

ในบางจังหวัด พ.ศ. ๒๕๐๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๐

เป็นปีที่ ๑๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดจำนวน เขตอำนาจ และวันเปิดทำการของศาลแขวงในบางจังหวัด อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกา กำหนดจำนวน เขตอำนาจ และวันเปิดทำการของศาลแขวงในบางจังหวัด พ.ศ. ๒๕๐๐”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้มีศาลแขวงหนึ่งศาล มีเขตอำนาจในอำเภพระนครศรีอยุธยา และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๔ ในจังหวัดลพบุรี ให้มีศาลแขวงหนึ่งศาล มีเขตอำนาจในอำเภอเมืองลพบุรี และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๕ ในจังหวัดชลบุรี ให้มีศาลแขวงหนึ่งศาล มีเขตอำนาจในอำเภอเมืองชลบุรี และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๖ ในจังหวัดนครราชสีมา ให้มีศาลแขวงหนึ่งศาลมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองนครราชสีมา และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๗ ในจังหวัดสุรินทร์ ให้มีศาลแขวงหนึ่งศาล มีเขตอำนาจในอำเภอเมืองสุรินทร์ และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๘ ในจังหวัดอุบลราชธานี ให้มีศาลแขวงหนึ่งศาล มีเขตอำนาจในอำเภอเมืองอุบลราชธานี และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๙ ในจังหวัดอุดรธานี ให้มีศาลแขวงหนึ่งศาล มีเขตอำนาจในอำเภอเมืองอุดรธานี และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๑๐ ในจังหวัดขอนแก่น ให้มีศาลแขวงหนึ่งศาล มีเขตอำนาจในอำเภอเมืองขอนแก่น และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๑๑ ในจังหวัดเชียงใหม่ ให้มีศาลแขวงหนึ่งศาล มีเขตอำนาจในอำเภอเมืองเชียงใหม่ และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๑๒ ในจังหวัดลำปาง ให้มีศาลแขวงหนึ่งศาล มีเขตอำนาจในอำเภอเมืองลำปาง และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๑๓ ในจังหวัดพิษณุโลก ให้มีศาลแขวงหนึ่งศาล มีเขตอำนาจในอำเภอเมืองพิษณุโลก และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๑๔ ในจังหวัดนครสวรรค์ ให้มีศาลแขวงหนึ่งศาล มีเขตอำนาจในอำเภอเมืองนครสวรรค์ และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๑๕ ในจังหวัดราชบุรี ให้มีศาลแขวงหนึ่งศาล มีเขตอำนาจในอำเภอเมืองราชบุรี และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๑๖ ในจังหวัดสุพรรณบุรี ให้มีศาลแขวงหนึ่งศาล มีเขตอำนาจในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๑๗ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ให้มีศาลแขวงหนึ่งศาล มีเขตอำนาจในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๑๘ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้มีศาลแขวงหนึ่งศาล มีเขตอำนาจในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๑๙ ในจังหวัดสงขลา ให้มีศาลแขวงหนึ่งศาล มีเขตอำนาจในอำเภอเมืองสงขลา และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

มาตรา ๒๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชกฤษฎีกา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๓ กำหนดให้ตั้งศาลแขวงตามกฎหมายว่าด้วย พระธรรมนูญศาลยุติธรรมขึ้นในทุกจังหวัด ในจังหวัดหนึ่งจะมีศาลแขวงกี่ศาล และมีเขตอำนาจเพียงใด และ เปิดทำการเมื่อใดให้ประกาศ โดยพระราชกฤษฎีกา ในระยะแรกนี้สมควรกำหนดจำนวน เขตอำนาจและ วันเปิดทำการของศาลแขวงในบางจังหวัด โดยให้แต่ละศาลมีเขตอำนาจเฉพาะเขตอำเภอเมืองของจังหวัดนั้นๆ

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ
(www.library.go.j-90.th)

พระราชกฤษฎีกา
เปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแขวง
พ.ศ. ๒๕๑๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๗
เป็นปีที่ ๒๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแขวง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ แห่งรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๑๙ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๑๗”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ศาลแขวงพระนครศรีอยุธยาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอพระนครศรีอยุธยา มีเขตอำนาจในอำเภอนครหลวง อำเภอบางปะหัน อำเภอบางปะอิน อำเภอวังน้อย และอำเภออุทัยด้วย

มาตรา ๔ ให้ศาลแขวงลพบุรีในจังหวัดลพบุรี ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองลพบุรี มีเขตอำนาจในอำเภอโคกสำโรง อำเภอท่าเรือ และอำเภอบ้านหมี่ด้วย

มาตรา ๕ ให้ศาลแขวงชลบุรีในจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองชลบุรีมีเขตอำนาจในอำเภอบางละมุง อำเภอบ้านบึง อำเภอพนสนธิคม อำเภอพานทอง และอำเภอศรีราชาด้วย

มาตรา ๖ ให้ศาลแขวงนครราชสีมาในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองนครราชสีมา มีเขตอำนาจในอำเภอขามทะเลสอ อำเภอโชคชัย อำเภอโนนไทย อำเภอโนนสูง อำเภอปักธงชัย และอำเภอสูงเนินด้วย

มาตรา ๗ ให้ศาลแขวงสุรินทร์ในจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองสุรินทร์ มีเขตอำนาจในอำเภอจอมพระ และอำเภอปราสาทด้วย

มาตรา ๘ ให้ศาลแขวงอุบลราชธานีในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีเขตอำนาจในเมืองอุบลราชธานี มีเขตอำนาจในอำเภอวารินชำราบด้วย

มาตรา ๙ ให้ศาลแขวงอุดรธานีในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองอุดรธานี มีเขตอำนาจในอำเภอกุมภวาปี อำเภอหนองบัวลำภู และอำเภอหนองหานด้วย

มาตรา ๑๐ ให้ศาลแขวงขอนแก่นในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองขอนแก่น มีเขตอำนาจในอำเภอบ้านไผ่ และอำเภอหนองเรือด้วย

มาตรา ๑๑ ให้ศาลแขวงเชียงใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองเชียงใหม่ มีเขตอำนาจในอำเภอสันกำแพง อำเภอสันทราย อำเภอสันป่าตอง อำเภอสารภี และอำเภอหางดงด้วย

มาตรา ๑๒ ให้ศาลแขวงลำปางในจังหวัดลำปาง ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองลำปาง มีเขตอำนาจในอำเภอเกาะคา และอำเภอห้างฉัตรด้วย

มาตรา ๑๓ ให้ศาลแขวงพิษณุโลกในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองพิษณุโลก มีเขตอำนาจในอำเภอบางระกำ อำเภอพรหมพิราม และอำเภอวังทองด้วย

มาตรา ๑๔ ให้ศาลแขวงนครสวรรค์ในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองนครสวรรค์ มีเขตอำนาจในอำเภอโกรกพระ อำเภอตาคลี อำเภอท่าตะโก อำเภอพยุหะคีรี และอำเภอลาดยาวด้วย

มาตรา ๑๕ ให้ศาลแขวงราชบุรีในจังหวัดราชบุรี ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองราชบุรี มีเขตอำนาจในอำเภोजอมบึง อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบางแพ อำเภอบ้านโป่ง อำเภอปากท่อ อำเภอโพธาราม และอำเภอวัดเพลงด้วย

มาตรา ๑๖ ให้ศาลแขวงสุพรรณบุรีในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี มีเขตอำนาจในอำเภอดอนเจดีย์ อำเภอบางปลาม้า และอำเภออู่ทองด้วย

มาตรา ๑๗ ให้ศาลแขวงนครศรีธรรมราชในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช มีเขตอำนาจในอำเภอท่าศาลา อำเภอทุ่งสง อำเภอร่อนพิบูลย์ และอำเภอลานสกาด้วย

มาตรา ๑๘ ให้ศาลแขวงสุราษฎร์ธานีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี มีเขตอำนาจในอำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอบ้านนาสาร และอำเภอพุนพินด้วย

มาตรา ๒๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกานี้ คือ ด้วยกระทรวงยุติธรรมเห็นว่าขณะนี้ การเดินทางติดต่อระหว่างอำเภอบางอำเภอกับอำเภอเมือง ซึ่งเป็นที่ตั้งของศาลแขวงดังกล่าว สะดวกและรวดเร็ว ขึ้นเป็นอันมาก สมควรที่จะขยายเขตอำนาจศาลแขวงในจังหวัดดังกล่าวออกไปให้คลุมถึงท้องที่อำเภอเหล่านั้น เพื่อที่จะช่วยให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยรวดเร็วยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้ขึ้น
[รก. ๒๕๑๗/๑๖๔/๑๙พ./๒ ตุลาคม ๒๕๑๗]

พระราชกฤษฎีกา

เปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแขวงนครราชสีมา

ศาลแขวงสุรินทร์ ศาลแขวงอุบลราชธานี ศาลแขวงอุดรธานี

ศาลแขวงขอนแก่น ศาลแขวงเชียงใหม่ ศาลแขวงลำปาง

ศาลแขวงพิษณุโลก ศาลแขวงนครสวรรค์

ศาลแขวงสุพรรณบุรี ศาลแขวงนครศรีธรรมราช

ศาลแขวงสุราษฎร์ธานี และศาลแขวงสงขลา

พ.ศ. ๒๕๒๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐

เป็นปีที่ ๓๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแขวงนครราชสีมา ศาลแขวงสุรินทร์ ศาลแขวงอุบลราชธานี ศาลแขวงอุดรธานี ศาลแขวงขอนแก่น ศาลแขวงเชียงใหม่ ศาลแขวงลำปาง ศาลแขวงพิษณุโลก ศาลแขวงนครสวรรค์ ศาลแขวงสุพรรณบุรี ศาลแขวงนครศรีธรรมราช ศาลแขวงสุราษฎร์ธานี และศาลแขวงสงขลา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐ และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจ ศาลแขวงนครราชสีมา ศาลแขวงสุรินทร์ ศาลแขวงอุบลราชธานี ศาลแขวงอุดรธานี ศาลแขวงขอนแก่น ศาลแขวงเชียงใหม่ ศาลแขวงลำปาง ศาลแขวงพิษณุโลก ศาลแขวงนครสวรรค์ ศาลแขวงสุพรรณบุรี ศาลแขวงนครศรีธรรมราช ศาลแขวงสุราษฎร์ธานี และศาลแขวงสงขลา พ.ศ. ๒๕๒๐”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ศาลแขวงนครราชสีมาในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมือง นครราชสีมา อำเภอขามทะเลสอ อำเภอโชคชัย อำเภอโนนไทย อำเภอโนนสูง อำเภอปักธงชัย และอำเภอสูงเนิน มีเขตอำนาจในอำเภอครบุรี อำเภอพิมาย และอำเภอสีคิ้วด้วย

มาตรา ๔ ให้ศาลแขวงสุรินทร์ในจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอจอมพระ และอำเภอปราสาท มีเขตอำนาจในอำเภอท่าตูม อำเภอศีขรภูมิ และอำเภอสำโรงทาบด้วย

มาตรา ๕ ให้ศาลแขวงอุบลราชธานีในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองอุบลราชธานี และอำเภอวารินชำราบ มีเขตอำนาจในอำเภอเขื่องใน อำเภอเดชอุดม อำเภอตระการพืชผล อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอม่วงสามสิบ และอำเภออำนาจเจริญด้วย แต่มิให้มีเขตอำนาจในกิ่งอำเภอกุดข้าวปุ้น อำเภอตระการพืชผล และกิ่งอำเภอเสนางคนิคม อำเภออำนาจเจริญ

มาตรา ๖ ให้ศาลแขวงอุดรธานีในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองอุดรธานี อำเภอกุมภวาปี อำเภอหนองบัวลำภู และอำเภอหนองหาน มีเขตอำนาจในอำเภอกุดจับ อำเภอนากลาง อำเภอโนนสะอาด อำเภอบ้านดุง อำเภอบ้านผือ และอำเภอหนองวัวซอด้วย แต่มิให้มีเขตอำนาจในกิ่งอำเภอสุวรรณคูหา อำเภอนากลาง

มาตรา ๗ ให้ศาลแขวงขอนแก่นในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอบ้านฝาง และอำเภอหนองเรือ มีเขตอำนาจในอำเภอโนนศิลาด้วย แต่มิให้มีเขตอำนาจในกิ่งอำเภออุบลรัตน์ อำเภอโนนศิลา

มาตรา ๘ ให้ศาลแขวงเชียงใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภอสันกำแพง อำเภอสันทราย อำเภอสันป่าตอง อำเภอสารภี และอำเภอหางดง มีเขตอำนาจในอำเภอจอมทอง อำเภอเชียงดาว อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอแม่แตง อำเภอแม่ริม และอำเภอฮอดด้วย แต่มิให้มีเขตอำนาจในกิ่งอำเภอดอยเต่า อำเภอฮอด

มาตรา ๙ ให้ศาลแขวงลำปางในจังหวัดลำปาง ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองลำปาง อำเภอเกาะคา และอำเภอห้างฉัตร มีเขตอำนาจในอำเภองาว อำเภอแจ้ห่ม อำเภอเถิน อำเภอแม่ทะ อำเภอแม่พริก อำเภอสบปราบ และอำเภอเสริมงามด้วย

มาตรา ๑๐ ให้ศาลแขวงพิษณุโลกในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองพิษณุโลก อำเภอบางระกำ อำเภอพรหมพิราม และอำเภอวังทอง มีเขตอำนาจในอำเภอบางกระทุ่มด้วย

มาตรา ๑๑ ให้ศาลแขวงนครสวรรค์ในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองนครสวรรค์ อำเภอโกรกพระ อำเภอตากลี อำเภอท่าตะโก อำเภอพยุหะคีรี และอำเภอลาดยาว มีเขตอำนาจในอำเภอเก้าเลี้ยว อำเภอชุมแสง อำเภอตากฟ้า อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอไพศาลีและอำเภอหนองบัวด้วย

มาตรา ๑๒ ให้ศาลแขวงสุพรรณบุรีในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอดอนเจดีย์ อำเภอบางปลาม้า และอำเภออู่ทอง มีเขตอำนาจในอำเภอศรีประจันต์ และอำเภอสามชุกด้วย

มาตรา ๑๓ ให้ศาลแขวงนครศรีธรรมราชในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมือง นครศรีธรรมราช อำเภอท่าศาลา อำเภอทุ่งสง อำเภอร่อนพิบูลย์ และอำเภอลานสกา มีเขตอำนาจในอำเภอ ชนอม อำเภอชะอวด และอำเภอสิชลด้วย

มาตรา ๑๔ ให้ศาลแขวงสุราษฎร์ธานีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมือง สุราษฎร์ธานี อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอบ้านนาสาร และอำเภอพุนพิน มีเขตอำนาจในอำเภอดอนสักด้วย

มาตรา ๑๕ ให้ศาลแขวงสงขลาในจังหวัดสงขลา ซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองสงขลา อำเภอสะเดา และอำเภอหาดใหญ่ มีเขตอำนาจในอำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอระโนด อำเภอรัตนบุรี และอำเภอสตงพระ ด้วย

มาตรา ๑๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกานี้คือ โดยที่ขณะนี้การเดินทางติดต่อระหว่างอำเภอ บางอำเภอ กับอำเภอซึ่งเป็นที่ตั้งของศาลแขวงดังกล่าว สะดวกและรวดเร็วขึ้นเป็นอันมาก สมควรที่จะขยาย เขตอำนาจศาลแขวงในจังหวัดดังกล่าวออกไปให้คลุมถึงท้องที่อำเภอเหล่านั้น เพื่อที่จะช่วยให้การพิจารณา พิพากษาคดีเป็นไปโดยรวดเร็วยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้ขึ้น

[รก ๒๕๒๐/๑๓๗/๑๓พ./๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๖]

พระราชกฤษฎีกา

เปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแขวงนครศรีธรรมราช

พ.ศ. ๒๕๒๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓

เป็นปีที่ ๓๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแขวงนครศรีธรรมราช

อาศัยอำนาจตามมาตราในมาตรา ๑๕๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.๒๔๙๙ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแขวงนครศรีธรรมราช พ.ศ.๒๕๒๓”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๓ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ศาลแขวงนครศรีธรรมราชในจังหวัดนครศรีธรรมราชซึ่งมีเขตอำนาจในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอขนอม อำเภอชะอวด อำเภอบ้านท้าว อำเภอบ้านทุ่ง อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอลานสกา และอำเภอลิขิต มีเขตอำนาจเฉพาะในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอขนอม อำเภอชะอวด อำเภอบ้านท้าว อำเภอบ้านทุ่ง อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอลานสกา และอำเภอลิขิตเท่านั้น

มาตรา ๔ บรรดาคดีของเขตท้องที่อำเภอทุ่งสง และอำเภอร่อนพิบูลย์ ที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลแขวงนครศรีธรรมราชในวันเปิดทำการศาลจังหวัดทุ่งสง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้คงพิจารณาพิพากษาในศาลแขวงนครศรีธรรมราช

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป.ดิถีสถิต

นายกรัฐมนตรี

บุญญ์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้ขึ้น

./๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๓]

บุญญ์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้ขึ้น

./๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๓]

คำสั่งสำนักงานศาลยุติธรรม

ที่ ๑๒๒๑/๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการ ศาลแขวงนครศรีธรรมราช

อนุสนธิคำสั่งสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ๓๕๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙ แต่งตั้ง
คณะกรรมการเตรียมพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช นั้น

เนื่องจากการโยกย้ายข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม จึงให้ยกเลิกคำสั่งดังกล่าวข้างต้น และเพื่อ
ให้การเตรียมการประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราชเป็นไปด้วยความ
เรียบร้อย จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช
ประกอบด้วย

๑. เลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรม	ประธานกรรมการ
๒. นายสิทธิโชค อินทวิเศษ
ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ประจำสำนักประธานศาลฎีกา	กรรมการ
๓. อธิบดีผู้พิพากษภาค ๘	กรรมการ
๔. ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงนครศรีธรรมราช	กรรมการ
๕. นายไพโรจน์ อุชชิน
ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา	กรรมการ
๖. เลขานุการศาลยุติธรรมประจำภาค ๘	กรรมการ
๗. นางสาวนันทนา ชัมพานนท์
รองเลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรม	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการสำนักศาลยุติธรรมประจำภาค ๘	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการสำนักงานประจำศาลแขวงนครศรีธรรมราช	กรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักประธานศาลฎีกา หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๑. ผู้อำนวยการสำนักคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม
หรือผู้แทน	กรรมการ

/๑๒. ผู้อำนวยการ...

๑๒. ผู้อำนวยการสำนักการคลัง หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและงบประมาณ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการกองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๖. ผู้อำนวยการกองออกแบบและก่อสร้าง หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๗. หัวหน้าส่วนพัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะ
สำนักการคลัง	กรรมการ
๑๘. หัวหน้าส่วนรักษาความปลอดภัยและระบบสื่อสาร
สำนักการคลัง	กรรมการ
๑๙. ผู้อำนวยการกองกลาง	กรรมการและเลขานุการ
๒๐. หัวหน้าฝ่ายประสานราชการและบริหารทั่วไป กองกลาง	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. หัวหน้ากลุ่มงานช่วยผู้อำนวยการนักบริหาร กองกลาง	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๒. หัวหน้าฝ่ายสารบรรณ กองกลาง	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. หัวหน้าฝ่ายจัดเก็บเอกสาร กองกลาง	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. นายสงกรานต์ บุญแก้ว
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๕ กองกลาง	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. นางสาวจินตนาวดี อินทะกนก
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๔ กองกลาง	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในด้านต่าง ๆ รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้การเตรียมพิธีวางศิลาฤกษ์และเปิดอาคารที่ทำการศาลแขวงนครศรีธรรมราช ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยทุกประการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายปัญญา ถนอมรอด)

ประธานศาลฎีกา

ศาลแขวงนครศรีธรรมราช

รายนามผู้เข้ารับพระราชทานเข็มที่ระลึก (จำนวน ๑๐๑ ท่าน)

๑. นายปัญญา	ถนอมรอด	ประธานศาลฎีกา
๒. นายพลรัตน์	ประทุมนาม	ประธานศาลอุทธรณ์ ๘
๓. นายชัยยุทธ	กลีบอำไพ	อธิบดีผู้พิพากษามาตร ๘
๔. นายอรุณ	เรืองเพชร	อธิบดีผู้พิพากษามาตร ๙
๕. นายศิริชัย	จิระบุญศรี	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา
๖. นายชัช	ชลวร	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา
๗. นายพินิจ	สุเสาร์จ	เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
๘. นางสาวธัญลักษณ์	นาควัชร	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงนครศรีธรรมราช
๙. นายวิชม	ทองสงค์	ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช
๑๐. นายอนันต์	คงบริรักษ์	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอาญากรุงเทพใต้
๑๑. นายไกรรัตน์	วีรพัฒน์สุวรรณ	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะศาลแรงงานภาค ๙
๑๒. นายอรุณ	ขาวแสง	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดราชบุรี
๑๓. นายชัยยุทธ	วัชรานนท์	ผู้พิพากษาศาลจังหวัดตรัง
๑๔. นายพิเชษฐ์	วิริยะพาณิชย์	ผู้พิพากษาหัวหน้าจังหวัดศาลนครศรีธรรมราช
๑๕. นายสุรฤทธิ์	ธีระศักดิ์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช
๑๖. นายกฤษฎ์พงศ์	ผดุงพัฒน์โนดม	แผนกคดี
๑๗. นางสาวพนิดา	รัตนวรรณ	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดกระบี่
๑๘. นายคำแหง	เกตุมาก	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดกระบี่แผนกคดีธรรมราช
๑๙. นายศุภกิจ	บุญพันทุกซ์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดชุมพร
๒๐. นายเสกสรร	เจียมสุขสุจิตต์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดไชยา
๒๑. นายมุรินทร์	สมทรง	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดตะกั่วป่า
๒๒. นายวัชรชัย	แสงอุไร	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดทุ่งสง
๒๓. นายพิสนธ์	ชมพูนุท	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปากพนัง
๒๔. นางสาวยุวีสร์ชญา	ยกชีว	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดพังงา
๒๕. นายอนวัตร	ขุนทอง	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดภูเก็ต
		ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดระนอง

๒๖. นายสุรวัฒน์	ภูภูมิรัตน์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดระนองแผนกคดี เยาวชนและครอบครัว
๒๗. นายชินโรส	ยงเกียรติกานต์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๒๘. นายสมเกียรติ	สมสวย	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลแขวงสุราษฎร์ธานี
๒๙. นายสมศักดิ์	ธรรมชัยเดชา	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัว จังหวัดสุราษฎร์ธานี
๓๐. นายพีระเดช	ไตรรัตน์ธนาวงศ์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดหลังสวน
๓๑. นายชนาธิป	เหมือนพะวงศ์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดเกาะสมุย
๓๒. นายมวญ	อ่อนศรี	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดพังงาแผนกคดี เยาวชนและครอบครัว
๓๓. นายพิเชษฐ์	รินเจริญ	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดชุมพรแผนกคดี เยาวชนและครอบครัว
๓๔. นายสำราญ	โยธาใหญ่	ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๒
๓๕. นายสุทธิพงษ์	วัชรินทร์	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลแขวงนครศรี อยุธยาและครอบครัว
๓๖. นายสุภักดิ์	จันทร์พุ่ม	ผู้พิพากษาศาลแขวงนครศรีธรรมราช
๓๗. นายรินทร์	ทองชัย	ผู้พิพากษาศาลแขวงนครศรีธรรมราช
๓๘. นางสาวสุภัทรา	กรอุไร	ผู้พิพากษาศาลจังหวัดสงขลา
๓๙. นางวัลลิกา	เนติบันลือฤทธิ	ผู้พิพากษาศาลแขวงนครศรีธรรมราช
๔๐. นางนฤมล	เสาวพรรณ	ผู้อำนวยการศาลจังหวัดระนองแผนกคดี เยาวชนและครอบครัว
๔๑. พลโทวิโรจน์	บัวจำรูญ	แม่ทัพภาคที่ ๔
๔๒. นายสมนึก	เกตุชาติ	
๔๓. นางจุไร	ทองสงค์	
๔๔. นางสาวดี	กลับอำไพ	
๔๕. ดาบตำรวจกฤษณา	สานุจิตต์	
๔๖. นายวินัย	พจน์จำเนียร	
๔๗. นายวิโรจน์	กิตติพงษ์การ	
๔๘. นายวัชร	สิมศิริ	
๔๙. นายอำพล	เจนเศรษฐวิชัย	
๕๐. นายวันชัย	กุลวิจิตรรังสี	
๕๑. นางสุพรรณิ	เลิศวนวัฒนา	
๕๒. นายสุรวุฒิ	อึ้งเกียรติคุณ	

๕๓. นายวัชร	หงส์ประพัชร
๕๔. นางอกนิษฐ์	สุวรรณนุรักษ์
๕๕. นางจุไร	อิสระพิทักษ์กุล
๕๖. นายธนา	ลีละพันธุ์
๕๗. นายชิตชนก	เวชสิทธิ์
๕๘. นางเพ็ญศรี	เลาหาวีดิolk
๕๙. ว่าที่ร้อยตรี วิทยา	ยิ่งตั้ง
๖๐. นายณัฐพน	หวั่งภัทราพานิช
๖๑. นายนิกร	ลิขิตหวั่งพานิชย์
๖๒. นายวรศักดิ์	อดิเทพวรพันธ์
๖๓. นายยุทธศักดิ์	พัฒนเกษตรวงศ์
๖๔. นางสาวสุนทรี	วิประภิต
๖๕. นางสุภารัตน์	ไชยโย
๖๖. นางปภาดา	สุขสวัสดิ์
๖๗. นายวรวัตร	เกษรสิทธิ์
๖๘. นายโกมล	นวลรอด
๖๙. นายหลิน ตั้ง หยาง	
๗๐. นายวิทวัส	รินทรวิฑูรย์
๗๑. นายศุภโชค	ชาญชัยวัฒน์
๗๒. นายไมตรี	จันทร์สุตย์ (ไม่ประสงค์เข้ารับเข็มที่ระลึก)
๗๓. นายสิทธิโชค	เหลื่องวรพันธ์
๗๔. นายวิจารณ์	ไทรทองคำ
๗๕. นางแนบ	เทพรักษ์
๗๖. นายจำเนียร	วัฒนสุรวิทย์
๗๗. นางศุภิสรา	สุขศิวานันท์
๗๘. นายสันหัต	โอวรารินทร์
๗๙. นางสาววาสนา	สืบพงศ์พันธ์
๘๐. นายมงคล	ธีระนันนท์
๘๑. นางวัลภา	จันทร์ฉาย
๘๒. นายมรินทร์	ตันติชำนาญกุล
๘๓. นางหนูจิต	ชุมพงศ์
๘๔. นายประกอบ	มานะจิตต์
๘๕. นายจักรพรรดิ	ลีเลิศพันธ์

เขมรัตน์
สุชาโต
เจริญสวัสดิ์
เวศกิจกุล
ลิ้มกุล
บุญเกียรติ
เดชเดโช

